

*„Вірою ми розуміємо,
що віки словом Божим
збудовані.”*

Єбр. 11:8

ВІРА Й НАУКА

106

СІЧЕНЬ — ЛЮТИЙ

1980

FAITH and SCIENCE

Ukrainian Religious Magazine
101 Cambridge Road, Brookhaven, Pa., 19015
U. S. A.

---

106 JANUARY — FEBRUARY 1980

Передплата: Річна 6.00 дол.
Піврічна 3.00 дол.

Передплату посилати на адресу:

"Faith and Science"
P.O. Box 1563
Des Plaines, Ill., 60018, U.S.A.

З М І С Т

1. Надзвичайний час	1
2. Любов Христа	2
3. Сонети перемоги	3
4. Щасливі голодні та спрагнені правди	6
5. Серце — для Христа	10
6. На початку не було так	13
7. Другий прихід Христа	17
8. Думки	22
9. Крах епохи міфів (5)	23
10. Господній сад	31
11. Унікальні чуда Ісуса	32
12. Іслам	36
13. Нострадамус	40
14. Книжки темної візії	42
15. Цунамі	43
16. Звідусіль	44
17. Нові видання	45
18. Платівки християнські	45

НАДЗВИЧАЙНИЙ ЧАС!

Наш час — надзвичайно захоплюючий час в історії людства. Але людство виявило несподіване отупіння, щоб пережити радість і задоволення.

Політ до Місяця і щасливе повернення на Землю стало нашим найбільшим досягненням, бо відкрило дорогу позаземних подорожей.

Що це означає? Бог є живий у нашій частині світу! Решта Всесвіту знаходиться на дуже далекій відстані від нас. Це ставить нас тут своєрідними представниками Життєвої Сили.

Ми обдаровані чудами, що їх забули визнати, або думати про них. Наприклад, ми єдине створіння в цьому світі, що дивиться на зорі і розуміє, що воно бачить. Господь дав нам привілей бути здатними репрезентувати Його в цій частині світу і вийти поза неї та внести свої зміни — з однією надією — на краще.

З висадкою на Місяці ми забезпечили своє місце в космосі. Ми можемо бути безсмертними тепер. Ми можемо подорожувати до планет, до зірок. Ми можемо колонізувати Місяць і Марс. Ми можемо полетіти до Альфа Центаври, і коли ми зробимо це, наші подорожі продовжуватимуться далі, без кінця.

І коли наше Сонце вибухне чи згасне, не велика журба! Наші подорожні будуть в орбіті Альфа Центаври чи іншого якогось світила.

І все знання, що його ми набули протягом останніх 15 000—20 000 років, піде разом з нами. Знання буде жити з нами в космосі. Христос буде в космосі. Це для мене — надзвичайно захоплююче!

Р. Б.

ЛЮБОВ ХРИСТА

Що є головною темою пісні правдивого християнина? Відкуплений кров'ю Христа завжди співатиме про незмірну Христову любов. Протягом історії християнства постало багато пісень, які оспівують незрівнянну любов Христа до грішників. Ось в одній із них співаємо: “Я співаю, як Спаситель мене дивно полюбив, як страждав Він, мій Учитель, і мене навик протиставити...” В іншій слова такі: “Безмежна й велична Христова любов, про неї співає дух мій; вона — моя розкіш і вічний покров, і берег для славних надій...” Ще інша бринить так: “Як зір багато є вгорі, зоря всміхається зорі; та краща всіх — краса свята любови вічної Христа...” Або такі чудові слова: “Лише любов спасла мене колись з гріхів й до щастя привела, як я воскрес, віджив. Я гинув у грісі й надії вже не мав, як Спас провину всі з душі моєї зняв...” А які чудові слова нашої рідної пісні: “О, Любове, про Тебе я що всім скажу? Що я знаю про Тебе в цю мить? Чи мій розум ступити би міг за межу, що між мною й Тобою лежить?...” Є їх багато-багато інших, гарних, чудових пісень.

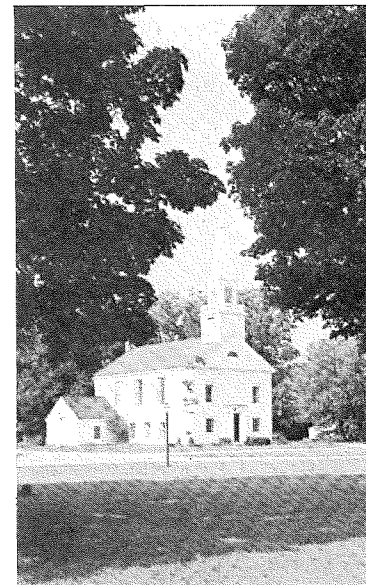
Скільки б ми пісень не згадали, правдиві віруючі в Христа не співають у них про свою любов до Нього, але прославляють Його любов до всіх грішних людей. Не раз віруючий співає пісню мо-

литви: “Ти навчи мене, Боже, любити Тебе серцем й усім розумінням, щоб міг душу Тобі присвятити і життя для святого служіння...” Або ще й такими словами: “Ти навчи нас молитися, Боже, і співати до Тебе в журбі; допоможи залишити негоже, а в любові служити Тобі!...”

Христос умер на хресті в повнім послуху волі Небесного Отця, але це Він учинив у незрівнянній любові до нас, бо Він добровільно прийняв Божі вимоги, постраждав за переступників Божого Закону і помер за всіх грішників, щоб стати Посередником між Богом і людьми та щоб заступатися за нас перед вимогами Божої справедливості.

Любов Христова є досконала в способі свого виявлення. Коли поглянемо на хрест і на ту незбагненну трансакцію, яка стала там, то відразу бачимо, що любов Христа до нас є абсолютно досконала. Прийшовши на землю, Христос обмежив Себе до всіх вимог Божого Закону, тому Він стався підзаконним, щоб визволити нас від справедливого Божого суду. Він зустрівся з великим переколом від грішників, які не хотіли слухати Його, не старалися Його розуміти і не зважали на Його посланництво. Христос прийняв наругу від лукавих людей і злословлення від Своїх ворогів. З незмірною лю-

(Продовження на ст. 4)

СОНЕТИ ПЕРЕМОГИ

Шукаю мудрих слів і вічних рим,
Що обминули б серця давню рану...
Так мало рана спить, так будить рано,
Не пропуска досвітньої пори.

Назустріч сонцю й ранкові іду, —
Веселий ранок, наче великодній.
Ой, годі, рано! Серце, нити годі...
Віддав я Господу печаль-биду.

Але не гається тривожний рій, —
Думки, мов рій той, голову обсіли...
Невже отак мені — горить й згорить?

Невже недоля дух впіймала в сіла?
Щоб я упав, пригнічений журбою...
Ні-ні! Я радим-щасним вийду з бою!

І. Кмега-Єфимович

бов'ю прийняв на Себе всі обвинувачення, які були проти нас за наш гріх.

Хоч Христа судили юдейські старші й Пилат, але вони засудили Його цілком несправедливо на хресну смерть, бо ні синедріон, ні Пилат не могли знайти нічого гідного такої жахливої смерти, яким було хресне карання. Але, прийнявши з любов'ю до нас вину за всіх грішників світу, Христос підпав під справедливий осуд Божого Закону. Хоч особисто Він був безгрішний і невинний, проте, приймаючи добровільно вину всіх грішників, Він мусив також прийняти суд Божий і присуд Божого Закону: Кара за гріх — смерть! Христос тому прийняв повну мірку кари за наш гріх: невимовні страждання і муки, розлуку з Отцем і осамітнення на хресті, щоб у тілі Своїм прибити нашу вину до хреста й випити повну чашу мук за наш гріх і за нашу беззаконність. За наш гріх Христос прийняв смерть і тим доказав Свою незмірну любов до нас, як написано: “А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками” (Рим. 5:8). На хресті Христос забрав наш гріх, а дає нам Свою праведність — праведність Божу.

Любов Христа є безмежна в своїм обсягу. Великий апостол до народів Павло у своїм Посланні колоссянам (1:19-22) пише такі слова про обсяг діла Христової любові: “Бо вгодно було, щоб у Нім перебувала вся повнота, і щоб Ним поєднати з Собою все, примиривши кров'ю хре-

ста Його, через Нього, чи то земне, чи то небесне. І вас, що були колись відчужені й вороги думкою в злих учинках, тепер же примирив смертю в людській тілі Його, щоб учинити вас святими, і непорочними, і неповинними перед Собою”. Чи зауважили ви в тих чудових, глибоких і змістовних думках такі слова як “все”, “земне”, “небесне” і “вас”? Ті слова вказують на незмірний обсяг примирення, яке учинив Христос для нас на хресті. О так, Христова любов сягає аж до вас, відчужених і ворогів Його, до вас, байдужих до Його святих ран, до вас, противників Його, до вас, безвірників і безбожників. Христос любить вас віковичною любов'ю і простягає вам Свою святую руку спасіння та рятунку. Прийміть її без вагання тепер! Прийміть незрівнянну любов Христову! Прийміть спасіння вашої безсмертної душі! Чому ж бо ви мали б загинути без Христа навіки?

Любов Христа є незрівнянна в своїй далекосяжній цілі. Наше спасіння осягає все наше життя. Метою Христового діла відкуплення було сягнути в наше минуле, якого ми вже завернути не можемо, і очистити його від гріха. Своєю кров'ю Христос покриває все наше минуле, стирає всі наші злочини, забирає всю неправду й очищає нас від усякого гріха, бо “кров Ісуса Христа, Си-на Божого, очищає нас від усякого гріха”. Христос спасає нас тепер від сучасного марного і злого віку. Дехто ображається, коли чує, що весь світ лежить у

злому, але докажіть протилежне! Чому є сварі, ненависть, вороженчі та війни? Чому ллється невинна кров? Невже тому, що світ є добрий? О ні, — світ таки лежить у злому! Тому метою Христового спасіння є дати силу проти спокусу, опір проти гріха, відвагу проти безбожного, жорстокого й лукавого світу та перемогу над сатаною і над його демонськими силами.

Метою спасіння є врятувати нас від вічної загибелі та дати нам вічне життя. Христос не прийшов у цей світ дати нам хвиливе задоволення, тимчасову радість, ані не приніс Він нам марної потіхи, але Він у Своїй любові дає нам вічне життя в усій його повноті краси та сили. Невже ви посмієте відкинути такий безцінний і чудовий дар незрівняної Христової любові — дар Божої ласки? Чи не краще буде вам примиритися з Богом через Христа і мати дивний спокій, досконалу радість і дійсне спасіння вашої душі?

Любов Христа є спонукуюча в своїй силі, бо вона спонукує нас думати, працювати, жертвувати, а навіть страждати за Христа. Спонука — це той внутрішній поштовх, який дає зовнішні наслідки. Сила двигуна залежить від тих його вогняних внутрішніх поштовхів, які назовні виконують відповідну працю, Христова любов — це той вогонь, який дає внутрішній поштовх — спонуку нашому серцеві до добрих діл, до самопосвяти і до саможертвенности. Це той вогонь спонуки, який скеровує наші кроки на стежку свя-

тости, праведности, спокою і любові. “Бо Христова любов спонукує нас, що думаємо так, що коли вмер Один за всіх, то всі померли. А вмер Він за всіх, щоб ті, хто живе, не жили вже для себе, а для Того, Хто за них був умер і воскрес” (2 Кор. 5:14-15). Тому правдивий християнин не живе вже більше для себе, а для Того, Хто його незмірно полюбив — для Христа.

Христова Церква — це Його тіло, і її члени є сполучені неохитною Христовою любов'ю, вони виконують Його волю вірно, вони чинять Його діло безнастанно, вони служать Йому саможертвенно. “Бо то Бог викликає у вас і хотіння і чин за доброю волею Своєю”, — пише ап. Павло. “Робіть усе без нарікання та сумніву” (Фил. 2:13-14).

Чи не хотіли б ви прийняти Христову любов і бути під її захисними крильми в час великої бурі, яка напевно прийде одного дня у вашому житті? Чи не бажали б ви бути під її покровом, коли появиться палкий Божий гнів у великий і страшний день Божого суду на всіх, хто не хотів прийняти незрівнянну любов Божу та Його спасіння в Христі Ісусі? Погляньте, о погляньте на хрест Христів і пригляньтесь докладно до величної любові вашого Спасителя! У Його безмежній любові ви знайдете спокій і певність спасіння, і ви будете дякувати Йому безнастанно за її силу та красу. Прийміть її, як небесний дар для вас сьогодні, поки ще час ласки, поки ще Бог закликає вас до Себе!

У світлі Христової любові перевірте своє життя: Чи є воно для вашого власного задоволення, вигод і розкошів, чи воно є присвячене для Христа? Чи зберігаєте ви ваше життя виключно для себе, чи воно є тією жертвою приємною, святою, чистою і гідною того великого покликання у Христі Ісусі?

“Любов Господня дивна є, нам годі це розповісти. Спасіння всім вона дає й всіх хоче в небо привести. Вона сягає до небес та глибша всіх морів, вона славніша від чудес, ясніша від зорі. Ми нас в світі цим життя, могутність, славу нищить час; йдуть царські трони в забуття, прийде пора й не стане нас. Любов же Божа не мине, повіки та сама, вона окрилює мене, і смутку в ній нема. Коли б моря чорнилими, а небо звід папером став, гілки всі стали перами і весь народ писати

почав: Щоб передати любов Отця, забракло би чорнил, списали б пера до кінця й списали б весь папір. Любов Господня є для нас солодша над усе, глибоко ніжна в кожен час, вона нас всіх спасе!” — співає про Христову любов такі чудові слова правдивий віруючий, щирий християнин, який у своїм житті пережив усю велич і красу Христової любові.

Чи співаєте ви пісню про Божу любов? Чи тишитесь ви її дивною красою? Чи зогрілися ви теплотою її вогню? Чи відчули ви її ніжний дотик до свого серця? Якщо ні, то сьогодні прийдіть до Христа і Він окрилить вас незрівнянною, незмірною і безмежною Своєю любов'ю, якою Він поллюбив вас до кінця, аж до хресної смерті. Приймійте Христа до вашого серця і до вашого життя, та подякуйте Йому за Його святу любов до вас у цьому світі!

I. Думич

ЩАСЛИВІ ГОЛОДНІ ТА СПРАГНЕНІ ПРАВДИ

Наш Господь Ісус Христос у Нагірній проповіді виявив дев'ять таємниць щастя. Одна з цих таємниць ось так бринить: “Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони нагородовані будуть” (Матв. 5:6).

Там було дві категорії слухачів, що слухали того часу цю славу, довгу проповідь, яку виголосив найбільший проповідник

— Господь Ісус Христос. Одна категорія слухачів — це учні Христові, а друга — натовп людей, що поприходили і з Галілеї, і з Десятимістя, і з Єрусалиму, і з Юдеї, і з Зайорданья (Мт. 4:25).

Наведені слова тексту вказують нам, що вони були звернені в першу чергу до натовпу. Цей натовп символізує натовпи наро-

дів усіх століть. Слова, що були сказані до натовпу того часу, відносяться сьогодні і до нас.

Більшість із того натовпу були позбавлені соціального, економічного та духовного права. Тож не дивно, що “Він змилосерджувався над ними, бо були вони змучені та розпорошені, як ті вівці, що не мають пастуха” (Мт. 9:36). Вони дійсно були голодні, а найбільше був їхній голод духовний. Людина може мати свободу, може бути сита тілесно, але як голод і спрага духовна не є задоволені, то вона чутися буде нещасливою. Ось візьмім, наприклад, добробут західного світу в наші дні. Є всього досить, чого лиш тіло забажає. Однак нудьга, незадоволення, самогубства досягнули найвищого ступення. Причина: незаспокоєння спраги та голоду духовного. Людина не може задовольнити серця всілякими вигодами та примхами світу цього. Бо Бог учинив людину лише мало меншою від ангелів (Євр. 2:7). І багато у світі цьому для душі людської не є до смаку. Наш голод і спрага духовна будуть задоволені лише через спільність з Тим, за Чийм образом і подобою ми створені, — з Богом.

Ми готові запитати: Яке щастя може бути в голоді та спразі? Що це означає? Перше, голод і спрага в людини є ознакою її життя. Мертва людина не відчуває голоду, ані спраги. А коли людина має голод правди Божої, то це ознака того, що серце є живе в такій людині і сприйнятливим до голосу Євангелії Христової. Христос є Хліб і Вода життя, що

доступні для кожного голодного та спрагненого. Та духовно мертва людина не бажає ані Хліба, ані Води. Така людина не лише не має бажання до Господа Ісуса Христа, але також до Його Церкви, Його народу та Його Святого Слова. Вона також не чує голосу Духа Святого, Який говорить до неї та дає пересторогу, бо вона мертва.

Друге, людина, що відчуває голод та спрагу, є нормальною і здоровою. Людина хвора не має апетиту. А здорова людина хоче їсти і пити. Так само духовно здорова людина має апетит до духовних речей, що є природною реакцією. Давид сказав: “Як прагне той олень до водних потоків, так прагне до Тебе, о Боже, душа моя! Душа моя спрагнена Бога, Бога Живого!” (Псал. 42:2-3). Людина, що створена за образом і подобою Бога, в глибині свого серця відчуває цей голод і спрагу до спільности з Богом. Можливо, ви, як тисячі інших людей у гріховному стані, думаете, що цей світ задовольняє вас його марнотою. Проте ви мусите визнати той факт, що в глибині вашого серця, хоч би час від часу, відчуваєте певну порожнечу, яку земною домішкою не можете заповнити. Зробіть, як Давид, скуштувавши гріховних розкошів і не знайшовши задоволення в них, сказав: “Боже, — Ти Бог мій, я шукаю від рання Тебе, душа моя прагне до Тебе, тужить тіло моє за Тобою в країні пустельній і вимученій без води” (Псал. 63:2). Розкоші світу цього щастя не дали Давидові, і вам

не дадуть. Він, зрозумівши, сказав: "Ото полюбив я в середині правду" (Псал. 51:8).

Наш текст говорить нам: "Блаженні", що означає "Щасливі" голодні та спрагнені правди". Якої правди ми повинні бажати? Якої правди Христос радить нам шукати? Слово Боже говорить нам, що Бог є святий і справедливий. Гріх перед Ним місця не має. Але людина самохіть вибрала собі дорогу, щоб зневажити Божественні заповіді, стала грішною в очах Бога, порушила свою спільність з Богом і стала ворогом Божим. Як вийти з цього трагічного становища? Якою дорогою може наблизитися людина до Бога, щоб відновити спільність з Ним? Дяка Богові, що є дорога! А це дорога праведности й освячення, що ми одержуємо через віру в Ісуса Христа і Його жертву на Голгофському хресті, як написано: "Отож, виправдавшись вірою, маємо мир з Богом через Господа нашого Ісуса Христа" (Рим. 5:1). Іншої дороги нема. Христос сказав: "Я — дорога, і правда, і життя. До Отця не приходять ніхто, якщо не через Мене" (Ів. 14:6). І той лише, хто голодний і спрагнений цієї праведности, що її Христос здобув на хресті для нас, шукає її, — той знайде. Христос на хресті Своєю власною кров'ю викупив нас з неволі гріха і здобув для нас праведність, яку ми самі за жодну ціну, ані жодним чином не змогли б здобути, — бо це дар Божий, як написано: "А це не від вас, то дар Божий" (Еф. 2:8).

Ця праведність Божа є доступна для кожного, хто її бажає. Коли ми з вірою приходимо до Христа, Він прощає нам всі наші провини, віддаляє гріхи наші, як схід від заходу, і ми стаємо бездоганними перед Богом, до чого саме закликає ап. Павло: "Щоб були ви бездоганні, та невинні діти Божі" (Фил. 2:15). Тоді виповниться написане: "Отож, виправдавшись вірою, маємо спокій з Богом через Господа нашого Ісуса Христа" (Рим. 5:1).

І так, увійшовши у спільність з Богом, ми станемо правдиво щасливими та учасниками божественного життя.

Варто ще згадати про речі, що псують апетит в багатьох людей до Божої праведности.

Перше, — солодощі гріха псують апетит до справ Божих. Ось трапилася пригода в житті апостола Павла. Був у нього молодий співпрацівник на ім'я Димас. Але тому, що в цього юнака апетит до солодоців цього світу був більший, як голод та спрага за справами духовними, то Павло із болем серця написав, що "Димас мене покинув, цей вік полюбивши" (Тим. 2:10).

Є багато людей, що не мають апетиту до Слова Божого, до молитви, до відвідування Богослужень, бо вони зіпсували свій апетит ласощами диявола.

Друге, що псує апетит до справ Божих та взагалі духовних, це — самозадоволення. Нема більш порожньої людини понад ту, яка думає, що вона повна. Про таких каже Слово Боже: "Бо ти кажеш:

— Я багатий, і збагатів, і не потребую нічого. — А не знаєш, що ти нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий!" (Об. 3:17).

Хто є наповнений самим собою, той не має місця для Бога в його житті. Третє, — таємні гріхи людини відбирають апетит в шуканні Божої правди. Коли серце людини наповнене гнівом, лютистю, злобою, заздрістю, зажерливістю і тому подібним, то все це забиває апетит до справ Божих. Людина, що її життя наповнене сатанинською половою та лущинням, не має місця для небесної манни.

Четверте, що відбирає апетит в людини до справ Святого Духа, це — занедбання духовного життя.

Всі християни вірять у Бога, але багато з них не мають часу жити для Бога. Не мають часу читати Слово Боже, молитися, до церкви йти, чи щось зробити для Його слави. Очевидно, таке становище християнина є дуже небезпечне. Слово Боже перестерігає нас проти занедбання душі нашої. Христос сказав: "Уважайте на себе, щоб ваші серця не обтяжувалися ненажерством та п'янством, і життєвими клопотами" (Лук. 21:34).

Знайшовшись у такому небезпечному становищі ми повинні, як учні колись, кликати: "Рятуй, Господи, — гинемо!" (Мт. 8:25). Або як блудний син, скуштувавши солодоців диявола та свинячих стручків, вернувся до батька і сказав: "Прогрішив я, отче, против неба та супроти тебе. Недо-

стойний я вже зватись сином твоїм, — прийми ж мене, як одного з своїх наймитів" (Лук. 15:18-19). І так, увійшовши в синівство з Отцем через віру і щире каєття, Божі багатства стануть нашими багатствами, Божа сила — нашою силою. Завдяки спільності з Богом, щастя, задоволення і мир душі стають природним явищем у нашому житті. Бо в цю хвилину, коли ми приймаємо Ісуса Христа, як нашого Спасителя, до серця нашого, ми одержуємо нове життя і владу, щоб дітьми Божими стати, як написано: "А всім, що Його прийняли, їм владу дало дітьми Божими стати, тим, що вірять у ймення Його (Ів. 1:12).

Очевидно, потрібно розуміти, що так як тілом людина розвивається і росте поступово, так і народжена людина духовно росте поступово в благодаті і пізнанні Господа Ісуса Христа.

На жаль, є багато християн, які не ростуть духовно, а назавжди залишаються безсилими малолітками. Вони зрозуміли правду доктрини християнської, та сили не мають жити згідно з цією доктриною. Вони вірять в Христа, про Христа говорять і співають, але серця їхні ще не наповнені присутністю Христа. Ми читаємо про перших християн, що вони були сповнені Духом Святим. Вони не мали великих і гарних домів молитви, не мали Біблій, не мали автомобілів ані літаків, не мали радіоапаратів, ані апаратів телебачення, але вони "світ сколотили" для Христа (Дії 17:6). Їхня духовна сила за-

хитала підвалини Римської імперії. Вони були повні Божої енергії та сили. Вони щоденно жили для Христа. З радістю терпіли переслідування, а навіть і смерть за віру в Христа.

Не так християнство наших днів, — воно втратило свою силу. В часі, коли світ стоїть на краю катастрофи, то в Церкві, замість динамічної сили і росту, з Христом посередині, ми зауважуємо духовне занедбання, лінивість, незгоди та поділення. Нам потрібна сила Святого Духа для того, щоб жити життям щоденної перемоги над гріхом. Багато християн носять ім'я Христа, а живуть життям поразки. Вони йдуть до церкви, пробують співати, деколи моляться, але не мають перемоги над гріхом, не мають радості в серці, яку віруючі в Христа повинні мати, і не мають миру Христового.

Христос закликає таких християн до каяття. Він каже: "Я знаю діла твої, що ти не холодний, ані гарячий... Отож пам'ятай, звідки ти впав, і покайся, і вчинки давніші роби" (Об. 3:15, 2:5). Христос бажає, щоб ми впо-

вні віддали себе для Нього. Він Духом Святим через апостола Павла так говорить: "Тож благаю вас, браття, через Боже милосердя, — повіддавайте ваші тіла на жертву живу, святу, приємну Богові, як розумну службу вашу" (Рим. 12:1). Ап. Павло сам це зробив, як і засвідчив: "Я розп'ятий з Христом. І живу вже не я, а Христос проживає в мені" (Гал. 2:20). Він знав, що без Христа у духовному житті він нічого зробити не може. Христос сказав: "Без Мене нічого чинити не можете ви".

Отож, як ви маєте голод і спрагу духовну, щоб досягнути праведності Його, то Він виповнить вашу потребу згідно з обітницею: "Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони нагодовані будуть". А Христос завжди є вірний у Своїх обітницях. Для Нього нема нічого неможливого. Він сказав: "Я — хліб життя. Хто до Мене приходить, — не голодуватиме він, а хто вірує в Мене, — ніколи не прагнутиме" (Ів. 6:35).

Коли ви прийдете до Нього і увіруєте в Нього, то будете навіть щасливі з Ним.

СЕРЦЕ — ДЛЯ ХРИСТА

"Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду, і буду вечеряти з ним, а він зо Мною".

Об'яв. 3:20.

"Ось Я стою під дверима"... Христос стоїть сьогодні під дверима багатьох сердець. Він бажає ввійти до цих сердець. Чому найперше потрібне Йому наше серце? Серце — центр усього нашо-

го ества. Кому воно належить? Якщо воно належить злу, то і все інше: розум, воля, чуття, бажання, все життя — в його руках. Христос стоїть під дверима серця і стукає: ввійшовши до нього, Він буде керувати життям людини, Він буде відвертати її від

Хто відчинить?

І навпаки, якщо Христос володіє серцем, то Він володіє всією людиною. У цьому суть того, чому усього злого і спрямовувати до добра. Чи бажаєте ви належати Христу?

“Ось Я стою під дверима”... Де Христос стоїть? — Біля грішника, біля його хворої душі. А який ваш стан? Погляньте до дзеркала слів Господніх: “Хвора ваша вся голова, і все серце боляще... Від підшви ноги й аж до голови нема цілого місця на ньому: рани й гудзі, та свіжі поразки невичавлені, і не позав’язувані, і оливою не порозм’якшувані” (Іс. 1:5-6). Про кого це оповідається? Про того, хто ще не відчинив для Господа свого серця. О, яка безмежна любов! Чому Він любить нас? Чим ми прихилили Його до себе, що Він прийшов з неба на землю? Із сонячної висоти — до мороку гріха? З престолу слави — до коліски пониження?

Наведу приклад. В одній із кімнат дитячої лікарні лежало кількох хворих дітей. Між ними один хлопчик відзначався своїм особливо відразливим виглядом. Його обличчя вкрите було гнояками, що виділяли неприсмний запах. Відвідувачі, що приходили до своїх хворих, при вигляді відразливого обличчя нещасного хлопчика, якнайдалі обходили його ліжко. Аж ось до кімнати ввійшов чоловік, підійшов до постелі, якої всі так жахались, нахилився і, на здивовання всіх, — ніжно поцілував хворого. Чи знаєте ви, чия любов не відступилась перед гнояками? Це — любов хлопчикова батька. Для батьківського серця вони не були огидні; під ними воно бачило обличчя свого рідного сина.

Зрозумій і ти, грішнику, чому Ісус Христос не цурається твого огидного вигляду. Ти завинив пе-

ред Ним, так, завинив, проте ти безмежно дорогий Йому. Він створив тебе, віддав Своє життя за тебе. Він бажає обійняти тебе, поцілувати! “Ось Я стою під дверима”... Так близько... Один тільки крок, і Він буде з тобою!

“Стукаю”... Чи чуєш ти цей стук? Пригадай, скільки разів слово Його торкалося з великою силою твого серця! Як часто ти говорив: “Сьогодні вся проповідь була для мене!” Пригадай ті хвилини, ті тихі хвилини, відомі тільки тобі, коли ти відчував у душі сильне бажання почати нове життя! Це були благословенні хвилини. Христова рука торкалася твого серця, ніжно стукала, але ти не відчинив Йому. А чи пригадуєш, як голосно стукав Він, коли ти переживав дорогу для тебе втрату? Ніхто з людей не міг допомогти тобі. Сумні думки облягли тебе, тиснули до болю твою душу. Чи не говорив Христос тобі: “Ось Я стою під дверима та стукаю”? А сьогодні Він знову тут, біля тебе. Він бачить твоє зачинене серце і стукає.

“Коли хто почує Мій голос і двері відчинить”... Є відома картина художника Гофмана: зачинені двері, біля яких стоїть Перехожий. В одній руці у Нього за свічений ліхтар, а другою Він стукає до дверей. А чи звернули ви увагу на малопомітну деталь цієї картини? — Зачинені двері не мають клямки знадвору. Двері можна відчинити тільки зсередини. Наше серце — такі зачинені двері, без клямки знадвору. Відкрити їх для Христа може

грішник тільки добровільно. Христос не вломується силоміць до нашого серця. Ні, Він дає людині свободу вибору. Сьогодні Він стукає до дверей зачиненого серця і чекає, щоб відчинили Йому.

“Я до нього ввійду”... Чуючи Господні слова, ви скажете: впустимо світлого Гостя до наших сердець. Святе вирішення, якщо воно щире. Ви бажаєте прийняти Його. Ви зрозуміли, яке важке і сумне життя без Нього. Відчи-

ніть же Йому швидше, присвятить Йому все своє життя, а Він незмірно ошчасливить вас.

“І буду вечеряти з ним, а він зо Мною”. — Христос входить до серця не для того, щоб осудити, а щоб спасти. Він приносить кожному поміч, розраду, а головне прощення гріхів і вічне життя. Впустіть же Небесного Гостя до ваших сердець! Будьте благословенні і щасливі!

А. К.

“НА ПОЧАТКУ НЕ БУЛО ТАК”

“І створив Бог людину на Свій образ, на образ Божий створив їх, чоловіком і жінкою створив їх”.

Буття 1:27.

ПЕРША РІДНЯ

Коли Земля вся зарясніла расм
І вкрились зеленню — гаї, дерева й лози, —
Пташиний спів бринів у полі, в гаї,
Стрибцем гуляли зайчики і кози!

А Сонце з неба гріло і світило,
І час від часу майоріли хмари,
І теплим дощиком степи росило...
Уся земля була в красі та в чарах!

Одне сузір'я — Сонячна система, —
Так люди звать її в добі атому.
На початку не було ще людини,
Ні чоловіка й жінки, ані хати й дому.

Тоді сказав Всевічний Бог до Сина:
“Створім людей — чоловіка й жінку,
Щоб людський рід був, так як Ми єдино,
Нехай живуть від віку і до віку”.

І чоловіком-жінкою створив їх Бог,
У образ Божий, — дав їм щастя й долю,
Жили щоб люди в щасті, без тривоги.
І дав їм розум, мову, творчість, волю.

Щоб думати — розумно жити в світі,
Ділитись словом — мовою щодня,
Творить добро, чи то зимою, літом,
І мирно жить, бо люди — то рідня.

Земля, краса, що звалася “Едемом”,
І чоловікові дав Бог мускульну силу,
А жінку наділив — красою діадему,
Такою, щоб була для нього любя й мила.

І бачив Бог, що добре все і гарне,
Й усе благословив у сьомий день!
Людині розум дав, — щоб не чинити марне,
І мову дав для вдячності — хвали пісень!

МОЙСЕЄВІ ЗАКОНИ

Ішло життя й побільшувались люди,
А чоловіки знехтували Божу волю:
“Жінка нам не рівня — другорядна буде,
Про її дбатимем добро та долю”.

І звернулись до Мойсея “во дні они”,
Бо в їхніх головах щось почало крутитись:
“Пиши, Мойсею, нам такі закони,
Щоб можна розвестись і з іншою женитись.”

І в книзі тій, Мойсею, первотворчій
Все, що написане, — для нашого добра!
Бо жінка чоловікові не рівня, —
Вона походить з нашого ребра”.

Мойсей на їх жорстокість, — справа бо безрадна,
Рішивсь вчинити волю чоловіків,
Що ніби щось вони, а жінка — другорядна.
Ось так вчинили бідні недоріки.

НОВА ЕРА

Віки йшли за віком, ішли й минали,
І ера нова ось — Радісна Новина!
Прийшов Христос й наука досконала,
Що жінка й чоловік — одна людина.

Законні фарисеї — бідні буквоїди.
Прийшли до Ісуса, ніби з важним чином:
“Мойсей дав нам закона, він є своєрідний, —
Чи можна розвестись, хоч би й без причини?”

“Хіба ви не читали, книжні мудреці,
Що Бог у почині створив людей:
“Чоловіка й жінку — створив їх!”
Для спільного життя — святих ідей”.

Ісуса відповідь тормосить їх сумління...
І думають: “Яку б то ще спокусу?”
Приводять жінку з вчинку перелюбу:
“Що скажеш Ти, Учителю Ісусе?”

Мойсей казав нам: “Таких побить камінням”.
Так думали фарисеї недоріки...
Христос говорить до їхнього сумління:
“Чом ви не привели з нею й чоловіка?”

“Коли ви без гріха, хай перший камінь кине!”
І пише по землі... Господь схилив чоло.
Фарисеї бачать — пише їх провини...
За ними вмить неначе б замело.

Підвівсь Ісус, нікого з них не бачить,
Лиш бідну жінку з болем серця і душі...
“Ніхто не осудив тебе? Будь обачна!
І Я не суджу, іди і більше не гріши!”

І глянула в сльозах та бідна жінка
На Господа: “Ти Сонце, Правда і Добро!
Нещасна я й життєва поведінка, —
Нечесні люди пхнуть у пільму й зло”.

ВІК АТОМА

Ось кілька слів до вас, брати
Атомного віку. Чи збагнете тепер?
Чи дійдете з братерством до мети,
Без рівноправности й присутности сестер?

Колись Єлисей Сукач за правду й віру
Був гнаний з жінкою, з дітьми аж до Сибіру.
Чи хочете в це вірити, чи ні?
Але жінка з чоловіком — терпіли нарівні.

У тому часі в Україні у Києві-Градї
Зібрались Кирило-Методїївці на раду,
Щоб боронить євангельську правду й волю,
Щоб рідному народові промстити кращу долю.

І став один із братчиків, Т а р а с :
“Перед нами, друзі, велике завдання, —
На боротьбу зі злом ідімо враз,
Народ бо наш, — то наша вся рідня!”

Миколо, ти пиши “Книгу українського буття”,
А Панько перекладе Біблію на рідну мову!
Народ хай наш почне нове життя, —
Я на сторожі коло них — поставлю “Слово!”

Коли Панько Куліш перекладав оту
Для українців — Книгу Світу,
Він бачив, як законні беззаконники
Творили свої побічні заповіді.

Тоді в Україні створилось євангельське братство...
Чи хочемо в це вірити, чи ні?
І Онищенко, і Ратушний несли Боже світло!
А Рябошапка з дружиною померли на чужині.

У славному місті Софії — болгари,
На рідній землі була сила супостата,
І в супостатстві були й яничари,
І прийшла комуна — всім одна заплата.

Л. Забіренко

ВІРА Й НАУКА

ДРУГИЙ ПРИХІД ХРИСТА

(Продовження)

в. Страждаючий Слуга Божий

Найбільшим з пророцтв, справді самим Серцем Біблії — це провіщення про страждання Господа нашого Ісуса Христа в кн. Ісаї 52:13 - 53:12. Його муки і смерть накреслені так детально та з таким глибоким значенням, що читачеві здається, немовби автор сидів під самим хрестом на Голгофі під час розп'яття Христа і, глибоко розважаючи, писав про все, що сталося.

Книга пророка Ісаї найбагатша на месіянські пророцтва з-поміж усіх книг Старого Заповіту, але наведене місце — це вершина усіх пророцтв про Христа, з доктринального кута зору — це Євангелія, написана сім сторіч до часу самого проголошення євангельської вістки Господом Ісусом Христом.

Друга частина кн. Ісаї (розділи 40-66) написана з особливою метою. Читаючи кн. прор. Ісаї, кожний напевно запримітив велику зміну щодо самої вістки між 39-тим і 40-вим розділом. Незвичайно сумне пророцтво передав Господь пророком Ісаєю цареві Єзекії про вавилонську неволю Юдеї (39:5-7). І так перша частина тієї пророчої книги закінчується самолюбною потіхою, якою потішав себе сам цар Єзекія: “Так мир і безпека буде за моїх днів!” (Іс. 39:8). Він цілком не тривожився тим, що станеться з

його синами та дочками, а найголовніше, що станеться з його народом. Хоч він був назагал добрим царем, але не цілком до вподоби Господеві, а зокрема в тому, що він не питався Господа, чи належить показати вавилонцям усі цінності, приналежні йому та ізраїльському народу. Це він зробив самовільно. Хто ж потішить обраний народ, який пішов у заблудження? Хто дасть йому проблиск надії в обличчі надходячої неволі?

Тільки Господь, тільки Бог є Спаситель, Рятівник і Потішитель наш у час неволі! Хоч Він і зранить, але Він також загоїть. Тому через пророка Ісаю Бог дає Свій план для народу: 1. Бог визволить народ з тимчасової вавилонської неволі через Свого слугу — перського царя Кіра; 2. Бог визволить і Свій народ, і всі народи землі з духовної неволі (гріха, світу і сатани) через Свого Слугу — Месію.

У пророцтвах тих можемо докладно побачити, що Месія прийде як Божеський Учитель і Посланець, щоб спасти те, що загинуло; Він є представлений теж як славний і потужний Цар, Який встановить Своє Царство спокою і праведности на всій землі; але ще не виявлено докладно, у який спосіб станеться те велике духовне визволення — Боже спасіння, хоч малий натяк уже зроблено в 50-тій голові на те,

що Слуга Божий прийме карання від Бога за гріхи людей: “Господь відкрив вухо Мені, і Я не став неслухняним, назад не відступив. Підставив Я спину Своєю тим, хто б'є, а щоки Свої — щипачам, обличчя Своєго не сховав від ганьби та плювання” (Іс. 50: 5-6). Тут бачимо, що Слуга Божий бере добровільно кару й ганьбу за наш гріх на Себе.

Тому ту другу частину кн. Ісаї коментатори дуже часто називають “Божа потіха” від її початкових слів: “Утішайте, втішайте народ Мій!” (Іс. 40:1), та від загального змісту, в якому Бог обіцяє послати Спасителем Месію — Відкупителя. З пророчих слів бачимо також докладно, що Він має бути одночасно і Первосвященником і Жертвою, тобто має добровільно принести Себе в заступничу жертву за гріхи всіх людей світу. В Ізраїлі були знані три різні види служіння народові — пророк, первосвященик і цар. Месія мав поєднати їх усіх в одній особі, тому Христос представлений у пророцтвах як Пророк, Первосвященик і Цар.

Те важливе пророцтво накреслило Агнця Нового Заповіту — Ісуса Христа, Який дав Самого Себе, як Первосвященик, в досконалий одноразову жертву за наші гріхи. 53-тя голова є не лише по середині тієї другої частини пророчої книги, але центром уваги всього Старого Заповіту — справді Серцем Біблії. У ньому описані страждання Слуги Божого за гріхи людей так, немовби воно вже сталося, тут також накрес-

лена майбутня слава Відкупителя і відкуплених.

Незвичайно цікавим і важливим для нас феноменом того пророцтва про Страждаючого Слугу Божого є те, що жиди до народження Христа цілком належно вірили, що це і йому подібні пророцтва відносяться до Месії, Який мав прийняти муки і смерть за гріхи Своїх людей, до часу видання Господа Ісуса Христа римлянам на розп'яття і сповнення його в стражданнях нашого Спасителя на голгофському хресті.

З того ж то огляду противники Євангелії та вороги Христа і Його послідовників — християн, протягом усього періоду історії християнства, а зокрема з-поміж жидівських рабинів, старалися як тільки можна заперечити месіянське розуміння того пророцтва. Найчастіше вони відносять описані страждання до ізраїльського народу, або до одного з первосвящеників першого сторіччя до Христа. Християнські ж модерністи ділять кн. Ісаї на дві або навіть три частини, приписуючи авторство кожної з них іншій особі, а в додатку вони відносять написання останніх частин кн. Ісаї до пізніших часів, тобто до часів пізніших від тих, що описані в даній частині. Для прикладу, частина, яка говорить про царя Кіра, нібито мала бути написана після його царювання. У цей спосіб модерністи відкидають цілковито всяку можливість пророцтва — провіщення подій наперед.

У чому полягає цілковита хибність пояснень того пророцтва

жидівськими рабинами і модерністичними вчителями?

У першій мірі, цілісність книги Ісаї є абсолютно безперечна, що виявляється якнайчіткіше в тому самому багатстві мовних засобів автора, в єдиності ідеї та вістки і в навантаженні месіянськими пророцтвами.

У 53-тньому розділі читаємо про Страждаючого Слугу Божого. І хоч не раз у Біблії ізраїльський народ є також названий слугою Божим, проте тут ізраїльський народ устами пророка говорить не про багато страждаючих людей, але про одну Особу — про Месію, Який у тій книзі є кілька разів названий Слугою Божим в особливому розумінні й спеціальному відношенні до Бога (Іс. 11: 2, 42:1, 43:10, 49:1-6, 50:10, 52:13; у перекладі Огієнка слово “Отрок” має бути “Слуга”).

У Біблії маємо багато обітниць про Відкупителя, Якого Бог мав послати народам на спасіння. Вони простягаються через Старий Заповіт від кн. Буття 3:16, через Пс. 22: і 69. Іс. 53: Дан. 9:26, Зах. 9:9, 12:10, 13:7 і інші, на підставі яких євреї перед народженням Христа розуміли ті місця так же само в месіянському розумінні, як пояснюють їх віруючі Христової Церкви протягом її історії. Негативне ставлення до того пояснення про страждання Христа юдейські рабини аж до наших часів узяли тільки тому, щоб протиставитися Христові та Його Церкві, Якого вони засудили за те, що Він на суді виявив Себе за Слугу Божого — Месію, за Сина Божого в розумінні одно-

сти з Богом. Христова Церква завжди пояснювала 53-тю голову Ісаї у месіянський спосіб, як пророцтво, дослівно сповнене Христом. Тільки модерністи з-поміж християн відкидають таке розуміння, але це є загальнознана їхня лінія — відкидати все надприродне в Біблії, — у цьому ж і полягає їхнє цілковите заблудження.

Належить також зауважити той важливий факт, що вороги Христа є запеклими противниками Його окупної жертви на хресті, — доктрина якої так чітко об'явлена у тому розділі, і в усій Біблії, і що вони ще не спромоглися на жодне адекватне пояснення того пророцтва, ані не можуть погодитися на будь-яку іншу однозгідну інтерпретацію.

Але тому, що “все Писання Богом натхнене, і корисне до навчання” (2 Тим. 3:16), ми мусимо поглянути на той найважливіший для нас факт, що 53-тя голова Ісаї вповні згідна з наукою Старого й Нового Заповітів, що слова її докладно сповнилися в житті й у стражданнях Христа на хресті, та що багато місць її цитовано в Новому Заповіті, або також віднесено до неї. Всупереч усім намаганням противників заперечити месіянське значення тієї голови фактом зостається те, що Святий Дух у Писаннях дав Свою апробату на таке пояснення, справді Він Сам її так пояснив апостолам, і що пророцтво з незвичайною акуратністю сходиться з історією тільки в стражданнях Господа нашого Ісуса Христа.

У Новому Заповіті можемо знайти поверх 80 відносників до кн. Ісаї, і велика частина їх є якраз до 53-тньої голови.

Класичним місцем месіянського пояснення тієї голови кн. Ісаї в Новому Заповіті є історія про етіопського вельможу в Діях 8:26-40. Із цитованих слів бачимо, що він читав саме цю 53-тю голову Ісаї і не розумів про кого тут мова (Дії 8:32-34). Відповідь і пояснення того місця є в наступному вірші: “А Пилип відкрив уста свої, і, зачавши від цього Писання, благовістив про Ісуса йому” (Дії 8:35). Так пояснював Святий Дух Писання про Христа за Його обітницею (Ів. 16:13-14) і так розуміла ту голову Ісаї Христова Церква протягом усіх віків. Ненамарне також Христос закликав Своїх противників дослідити все Писання, бо воно свідчить про Нього (Ів. 5:39).

У Новому Заповіті є кілька важливих прямих цитат з тієї голови для засвідчення про сповнення її пророцтва в Христі. І так Іс. 52:15 знайдемо в Рим. 15:21; Іс. 53:1 в Ів. 12:38 і Рим. 10:16; Іс. 53:4 в Мт. 8:17; Іс. 53:5-6 в 1 Пет. 2:22-25; Іс. 53:7-8 в Дії 8:32-33; Іс. 53:9 в 1 Пет. 2:22; Іс. 53:12 в Мк. 15:28, Лк. 22:37 і Євр. 9:28.

Але є також чимало натяків на думки з тієї голови, напр., порівняйте слова з Рим. 4:25 до Іс. 53:5; 1 Пет. 1:19 до Іс. 53:7; Об. 5:6 до Іс. 53:7; Об. 7:14 до Іс. 53:7; Ів. 1:29, 36 до Іс. 53:7, 11; 1 Ів. 3:5 до Іс. 53:9, 11; 1 Кор. 15:3-4 до Іс. 53:8-11; 2 Кор. 5:21

до Іс. 53:8-11. Справді, ми можемо піти навіть далі й ствердити, що кожне місце в Новому Заповіті, яке говорить про Божого Агнца або відноситься до Пасхи, впливає з тієї 53-тньої голови кн. Ісаї, так що, — за словами відомого німецького коментатора минулого віку Франца Деліча, — “безмовне пасхальне ягня заговорило”, тобто засвідчило про Страждаючого Слугу Божого — про Ісуса Христа, як окупну жертву за наші гріхи.

На жаль, поділ кн. Ісаї на розділи не відповідає завжди до поділу за змістом. Справді те пророцтво 53-тньої голови починається вже в Іс. 52:13. Воно є 66-тим пророцтвом кн. Ісаї і вміщає в собі 32 сповнені провіщення, а п'ять ще несповнених, бо вони сповняються у другому приході Христа. Найбільш цікавим, однак, є те, що в цьому пророцтві знайдемо також аж 35 важливих доктрин і, щоб охопити всю глибину змісту того пророцтва, потрібно б написати окрему працю. Тут ми мусимо обмежитися тільки до загальної вказівки щодо сповнених провіщень, щоб зрозуміти й упевнитись, що так само детально, як сповнилися пророцтва про пониження і страждання Христа у першому Його приході на землю, сповняються також і ті, що відносяться до Його підвищення і слави в другому приході. Дехто бажав би вивчати відразу тільки ті пророцтва, що вказують на другий прихід Христа, але з того огляду, що наука Біблії про перший і другий прихід Христа щільно пов'язані між собою, на-

лежить перше упевнитись у докладності сповнення пророцтва про перший прихід Христа, щоб не бути поверховим і плитким віруючим у відношенні до другого приходу Христа.

ПРОРОЦТВО ПРО СТРАЖДАЮЧОГО СЛУГУ БОЖОГО (Іс. 52:13 - 53:12) будемо розглядати в такому ось поділі:

1. **СЛУГА ПОВИЩЕНИЙ** (Іс. 52:13-15). — У тій частині знайдемо декілька провіщень ще несповнених. Думка про підвищення Слуги Божого під час встановлення Христового Царства на землі концентрується тут довкола слова “здивувати”. Так само як у першому приході багато хто дивувалися Ним, що Він, Син Божий, дав Себе так понизити, що не виглядав, як людина, у другому приході Він здивує численні народи та їхніх вельмож тим, що вони протягом історії християнства відкидали Його як Спасителя, Який дав Себе в жертву за гріх усіх людей світу.

Два важливі провіщення належить тут взяти до нашої уваги:

1. “Змінений образ Його” під час пониження і страждання був такий, “що й не був людиною”. Досить уже перечитати Ів. 19:1-3 і Мт. 26:67-68, 27:27-30, щоб побачити і зрозуміти, чому образ Його був так драстично змінений.

Є чудовий опис фізичного вигляду Христа і, за твердженням декого, автором його мав бути хтось, хто бачив Христа, як Він був у тілі на землі. Хоч слова й фразеологія опису незвичайно скромні, проте, читаючи його, не можна не винести враження об-

разу ідеального Чоловіка у вигляді й у поведінці. Змальовуючи Його за словами опису в своїй уяві, бо тільки в своїй уяві ми можемо змалювати ідеальний образ Христа, а на канві навіть найкращі мистці не можуть намалювати ідеального образу, — ми бачимо Його чудову поставу і вигляд.

Але коли Пилат видав Ісуса Христа п'яним воякам, вони здійняли з Нього Його одягу, прив'язали руки високо до стовпа, узяли в свої руки римські бичі з гострими камінчиками або кусниками заліза на кінцях ремінців і збичували Його. Тоді Його тіло покрилося набряклими кров'ю червоними шрамами, які скоро почали синіти й чорніти, а з численних ран просочувалась кров й покривала Його тіло, засихаючи на ньому. А коли Його відв'язали від стовпа, зв'язали Йому руки, одягнули Його в багрянцю, поклали на голову тернового вінка, били в лице, щипали бороду (Іс. 50:6), плювали на Нього (дослівно, харкаючи, плювали) просто в лице, і коли кров від тернового вінка на голові змішалася з харкотинням у волоссі й на обличчі, вкриваючи лице і тіло, — образ Христа справді змінився так сильно, що коли Пилат вивів Його перед старших юдейських і людей, то вони, кошерні, не могли навіть дивитись на Нього без фізичної спонуки вертання і в один голос заверещали: “Геть із Ним!” Вони “Ним дивувались, — такий то був змінений образ Його, що й не був людиною” (Іс. 52:14).

2. "Вигляд Його був також змінений, коли в нарузі, з терновим вінком на голові, скривавлений, обпліваний і збичований, покритий порохом, зчорнілий, ніс важко хреста на гору Голгофу. Вигляд Його змінився так, що не лише не можна було в Ньому пізнати Ісуса з Назарету, але не можна було пізнати навіть, чи це людина; "а вигляд Його (змінився), що й не був сином людським". Тому-то й жінки, бачивши Його в такому жахливому стані, гірко заридали з жаху, бо чи ж можна аж так далеко спотворити святий образ і невинний вигляд ідеальної Людини?! Подумаймо над тим, чи могло ще гірше знущатися, понизити, зневажити й знеславити грішне людство свого Творця? У Своїй незмірній любові аж так далеко дав Себе понизити та знеславити озлобленими людьми Спаситель грішників, аби тільки виконати єдиний можливий план спасіння для всіх загинулих у гріхах.

Коли такого, залитого кров'ю й обпліваного, Ісуса розп'яли на хресті й поставили хрест на горі Голгофі, хто поглянув на

Нього, з найбільшим обридженням відвертав від Нього своє обличчя й не міг віри йняти, як міг Бог допустити таке страшне знеславлення Свого Улюбленого Сина. А що Він висів на хресті нагий, тільки здалека дивились на Нього, а хто підходив ближче, щоб не бачити Його нагоди, кидав порохом у Його сторону і кричав усякі зневаги проти Нього. Лицемірним жидам здавалося, що справді Бог покарав Його так сильно за те, що на суді "Він — богозневажив!", видаючи за Бога Себе. Але вони саме в той час забули про ті важливі пророчі слова, що "Він був ранений за наші гріхи, за наші провини Він мучений був, — кара на Ньому була за наш мир..." (Іс. 53:4).

Отож, прийде день і Він здивує численні народи, коли побачать Його прихід на хмарах з силою і славою великою, і з відцвяшними знаками на Своїх руках і на ногах, "і будуть дивитись на Мене, Кого прокололи" (Зах. 12:10 пор. Об. 1:5-7).

(Далі буде)

В. Домашовець

ДУМКИ

Веселий той, у кого радісне теперішнє і радісне майбутнє.

Розумні люди вчать для того, щоб знати, нікчемні — для того, щоб їх знали.

Духовно багатий може спати спокійно: його не обкрадуть.

Крах епохи міфів

5.

Закон відплати

У Гордіїв вузол зв'язалися суперечності, кризи та проблеми нашого віку. Загадковим сфінксом стоїть перед нами майбутнє. І навколо одного питання переважно кружляють людські думки: Чому так сталося?

"Скільки лиха звалилося на нас протягом останніх років... Усі дивляться один на одного, як вовки, я нічого, нічого не розумію... Чому ми так нещасні?" — скаржиться авторка "Смерчу", намагаючись відшукати причину власного і повсюдного нещастя.

Можна спробувати зм'якшити жах і почуття відповідальності за сучасний вибух зла поясненням, що людина стала жертвою тоталітарних доктрин та їхніх жорстоких носіїв. Але таке пояснення було б рівнозначне недомисленню, чи страхові глянути фактам в очі, чи звичайному Пилатовому вмиванню рук.

Безперечно, тоталітарні фактори зіграли свою шкідливу роль у тій ситуації, що тяжко потрясав наш двадцятий вік. Але чи прийшов би до влади "дуче", якби в людей не жевріла амбіція вернути собі славу і порядки минулої Римської імперії? Чи прищепилося б божевілля "фюрера", якби нація не хворіла пихою про свою арійську вищість та жадою підкорити і поневолити цілий світ? Чи знайшов би стільки ентузіазму антилюдський "культ

особи", якби світ не був підготовлений до відступництва від людяності?

А в житті, як відомо, діє справедливий закон: "Бо що тільки людина посіє, те саме й пожне!" (Гал. 6:7).

Хто така людина і ким вона може стати?

З одного боку людина — мініатюрний відбиток її Творця. Як її Творець, розумна, творча, добра, любовна. З-між усіх земних створінь єдино вона, оглядаючи навколишній світ, дивлячись на далекі небесні зорі, розуміє їхнє значення. Будучи в тілі, силою духа підноситься вона до духовних висот, входить у спілкування з духовними світами, виявляючи, таким чином, у собі людськість і божественність. Тонка духовна структура дає їй можливість чітко розрізнити добро і зло, відділяти правду від неправди, бути суддею власних думок і вчинків. Дивні і численні завдатки, що знаходяться в ній, дозволяють їй бути носієм світла і краси життя, і вдосконалювати ці прекрасні риси до безмежності. У Нагірній проповіді Христа ця істина поставлена в усій своїй широчині: "Отож, будьте досконали, як досконалий Отець ваш Небесний!" (Матв. 5:48). І якби для людини не було такої можливості, то це означало б, що вона позбавлена найвищого добра.

З другого боку, людина може допустити пошкодження своєї ду-

ховної структури і зостатися тільки тілесною. Розуміти тільки те, що сприймають її п'ять почуттів. Може згасити в собі Божу іскру і дати можливість розгорітись злому полум'ю, що спалює сумління та нищить вищі завдатки. Деградує, атрофується в неї чутливість і сприйнятливність до вищого життя та особливо до таких керівних понять, як правда, добро, краса.

При Божественному порядку речей в людині розвивається любов до людини, до життя, до творчості, все у неї під натхненням, скрізь у неї гармонія. При відступництві ж від Божих норм виходить з-під контролю все зле, негідне і примітивне, що нагнітає ненависть, жаждою нищення та зводить людину додолу.

Наш вік саме розпочався цілковитою переоцінкою всіх вартостей та кризою у виборі між добром і злом. Вибір, як відомо, визначився майже повсюдними маніфестаціями під шум і гамір "Інтернаціонала".

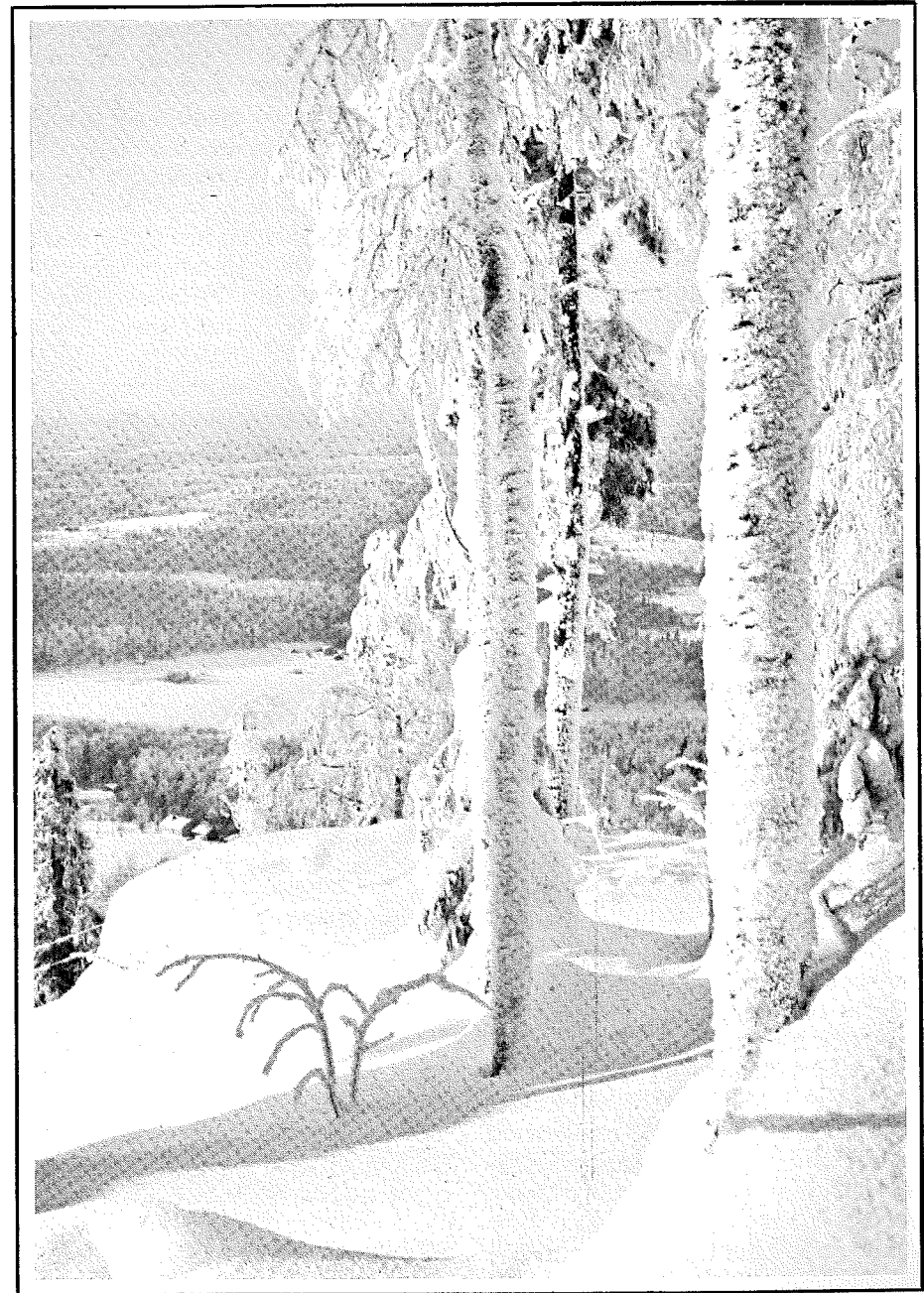
Людина вирішила влаштувати сама своє життя. Організувала першу в історії атеїстичну державу. Поставилась до Бога, як до ворога своєї свободи, свого прогресу, будови власного земного раю. Зреклася синівства Божого і зайнялась пошуками даних, що довели б її зв'язки з мавп'ячим родом. Акцептувала сумнівної слави "вождів", і кинула зухвалий виклик Богові. Святотатство розцінилось ознакою нової культури, модою виставлено блюзнірський вислів: "Нема Бога". Багато духовну спадщину, що віками

рухала суспільство вперед, моральні засади, що на них розвивалося здорове життя, культуру серця, що ушляхетнювала людські взаємини, розсипано, за євангельським виразом, перлами перед свиньми. Наче легіони злих духів вселились до боговідступної маси, і вона люто накинулася на все Боже і святе. Для віруючих у Бога не стало спокійних хвилин від атеїстичного урядування. За визнання Бога, за молитву, за читання Святого Письма, за приналежність до Церкви треба героїчно йти на небезпеку. Над віруючими публічно глузують, їх незаконно ув'язнюють, карають засланням, і без найменшого співчуття, наче тяжких злочинців, катують та вбивають. Стало очевидним апостольське передбачення: "А між людьми були й неправдиві пророки, як і будуть між вас учителі неправдиві, що впровадять згубні ересі, відречуться від Владики, що викупив їх, і стягнуть на себе самі скору погибель. І багато хто підуть за пожадливістю їхньою, а через них дорога правдива зневажиться. І в зажерливості вони будуть ловити вас словами облесними. Суд на них віддавна не бариться, а їхня загибель не дрімає!" (2 Пет. 2:1-3).

Чого досягла людина в умовах нового порядку?

Ще у глибоку давнину, встановлюючи між людьми правопорядок, Господь попередив: "А якщо не зробите так, то згрішите перед Господом, і знайте, що ваш гріх знайде вас!" (Чис. 32:23).

Така вимога вищої справедливості

вості: людина відповідальна за свої вчинки. Відповідальна перед законами людськими і законами Божими. Жодна людина не уникає правосуддя за злочин, учинений нею. Кожен злочин, який вона учинила, раніше чи пізніше знайде її, притягне до відповідальності і вимагатиме відшкодування. Людські закони злочинець може потрапити обійти, але не обійти йому закони Божі. Помилково думати, що дорогою зла можна досягнути добра. Той, хто спричинює шкоду іншому, спричинює шкоду найперше самому собі. Той, хто підносить зухвало свою руку проти Бога, перше, ніж стане перед великим судом Божим, знаходить відплату в самому собі. Для цього не обов'язкові разючі небесні блискавки і громи. Закони, вкладені до людини, якщо їх переступити, починають діяти автоматично. Проаналізуймо деякі приклади.

Відступника знаходить відплата у його власному характері.

Усі вищі духовно-моральні завдання мають безумовно здорове охоронне значення для людини, як також і для людського роду. Вони дозволяють бачити різницю між інстинктивним і розумним та встановляти між ними демаркаційну лінію. Збуджують кожного триматись певного морального рівня, аби бути людиною, а не твариною. Вище життя і вище мислення в людини складають таку феноменальну особливість її характеру, що вже найменше порушення різко впливає на систему поглядів, поведінки та на всю діяльність.

Відхід людини від Бога та від Його правди не тільки спричинює порушення, але викликає аварію всього її характеру. Отримана духовна травма позбавляє можливості правильно мислити, нормально поводитись та розумно діяти. З погляду Божого — це істота тілесна, що духа не має, що втратила здатність розуміти духовні істини: “Безумний говорить у серці своїм: “Нема Бога!” (Псал. 13:1). Таку деградацію звичайно називають тваринним станом. При такій внутрішній порочності, нехай є і освіта, і високе службове становище, від людини не залишається майже нічого: “Гріб відкритий — їхнє горло, язиком своїм кажуть неправду, отрута зміїна на їхніх губах, уста їхні повні прокляття й гіркоти! Швидкі їхні ноги, щоб кров проливати, руїна та злидні на їхніх дорогах, а дороги миру вони не пізнали! Нема страху Божого перед очима їхніми” (Рим. 3:13-18).

За прикладами далеко не шукати. Зловісне атеїстичне сьогодення численно ілюстроване. Його ідеологи і вожді, скинені з почесного п'єдесталу, покрили себе неславою звихненого характеру і нечуваних кричущих справ. За описом дочки “вождя”, сумою трагедій склався його викривлений характер:

“Він був жертвою самого себе, тієї страхітливої внутрішньої потреби володіти, з якою тирані народжуються. Вона пекла його всередині і штовхала все його життя до фальшивого трагічного тупика, на довгій дорозі до

якого він знищив усе живе навколо. Він прийшов тільки до внутрішньої порожнечі, не бажаючи признатись у цьому ні собі, ні іншим, і це був його власний кінець.

...Все життя мого батька уявлялось мені, як відречення від Розуму і Добра в ім'я шанобливого, як цілковита віддача себе під владу зла. Адже я бачила, як зло руйнувало день за днем його самого, вбивало тих, хто стояв біля нього близько. А сам він тільки глибше і глибше поринав до темної безодні неправди, злоби та гордощів. І в цій безодні він, кінець кінцем, задихнувся”.

Відступника знаходить відплата у його моралі.

До добра людини належить не тільки досягнення матеріального достатку, але в не меншій мірі й моральність. Моральність — добровільний респект і дотримання норм життя, установлених Богом і набутих протягом ходу історії, на яких людство ґрунтується та нормально розвивається. Інакше кажучи, це краса і розумність поведінки людини, як людини. У ній активно виступають воля, сумління, здатність чинити добро, дисципліна та інші високовартісні фактори. Моральне чуття і правда допомагають викривати і поборювати фальсифікацію ввічливості, щирості, людської гідності та давніх форм підробки благочестя — лицемірства і фарисейства.

У всіх справах моральний погляд належить до найголовніших і найвищих. Ставитися до речей і людей на засадах моральності,

означає ставитися з найбільшою гідністю людини. У взаєминах людей між собою, у впливові одних на одних, найголовніше полягає в тому, що ми звертаємося до моральної природи один одного.

Ісус Христос сформулював тут такий принцип: “І як бажаєте, щоб вам чинили люди, так само чиніть їм і ви” (Лук. 6:31).

“Від рівня морального залежить велич народу”, — писав Ле Бон. Зміцнення моралі — підносить народ, а занепад моралі, як доводить руїна цілих народів і цивілізацій, веде до загибуні.

Мораль, як правило, освячується релігією, авторитетом Бога. Той, хто відходить від Бога, відходить і від самого себе. А втрапивши себе, втрачає всі моральні вартості.

Цілком певно, що існуючий тепер релігійний занепад відплачується тяжко деморалізацією. Шириться розгнуданість низьких нахилів. Нечестя і беззаконня здобувають законну силу, а насильство бере верх над правом. Грабіж і розбій діють за формулою: власність є крадіжка, а криміналістика стає невідступним їхнім супутником. Неправда замінює правду і приймається шанобливо навіть у міжнародних стосунках. Порушуються умови, що захищали авторитет людини, її свободу, право власності, шлюб, релігію від нападу беззаконня. Так звана вільна любов зводить наклепи на цнотливість і честь, і підточує родинну основу. Сердечну порожнечу намагаються заповнити почуттєві розваги, гострі

видовиська, кінофільми, бульварна література, алкоголізм та інші одурманюючі засоби.

Дивлячись на моральну драму країни, що волею і неволею стала осередком атеїзму, Самвидавний російський журнал "Віче" за січень 1971 року вдарив на сполох.

"Двадцятий вік, — пише редактор, — вік прогресу науки і техніки і в той же самий час — вік небувалого поширення корисливості і злочинності. У гонитві за особистим матеріальним добробутом, люди стали байдужими до духовних скорбів минулих віків. Це спостерігається в однаковій мірі і в нас, і на Заході. Але нас, природно, найперше хвилює Росія — наша мати, білі і надія.

Наш моральний стан залишає бажати багато кращого. Епідемія п'янства. Розпад родини. Разючий розріст хамства і вульгарності. Втрата елементарних уявлень про красу. Розгул матірщини — символ братства і рівності у хліві. Заздрість і доноси. Наплювателське ставлення до праці. Злодійство. Культ хабара. Дворушництво як метод соціальної поведінки. Невже все оце ми? Невже це — велика нація, яка дала незмірну кількість святих, подвижників і героїв?.."

Якось відчувається фатальна схожість моральної деградації часу нашого і передпотопного: "І зіпсулась земля перед Божим лицем, і наповнилась земля насильством. І бачив Бог землю, — і ось зіпсулась вона, кожне бо тіло зіпсуло дорогу свою на землі. І промовив Господь до Ноя: "При-

йшов кінець кожному тілу перед лицем Моїм, бо наповнилась земля насильством від них. І ось Я винищу їх із землі" (Бут. 6:11-13).

Відступника знаходить відплата у його дітях.

Діти... Чи є на світі щось любіше і дорожче батькам, ніж діти? У нормально функціонуючих родин діти — щасливі мрія, велике благословення Боже. Батьківська любов сягає самої вершини безкорисливості і відданості. Скільки сьогодні уваги до них! До їхніх послуг широка мережа учбових закладів. Для них щедрість батьків і держав. Перед ними вистелена дорога до кращого і досконалішого майбутнього.

А разом з тим майже всюди спостерігається збентеження і розчарування дітьми. У тривозі батьки, у клопотах охоронці громадського порядку, розчарування в душах педагогів, бо не виправдуються покладені на дітей сподівання. Часто грубі, байдужі до людей, без пошани до батьківського авторитету і взагалі до старших. Зневажливе та іронічне ставлення до поважних справ. Байдуже проходять повз чуже горе. Жорстокість у вчинках не пробуджує докорів сумління. Схильність до аморальних відпадків. Ні співчуття, ні каяття, ні вибачення.

Молодий вчитель пише з Дніпропетровщини до редакції однієї з газет:

"Працюю другий рік після закінчення інституту. Викладаю історію, керівник у шостому класі.

Втрачаю віру в свої сили, бо бачу непереможні труднощі. Найпекучіше, найболочіше в моїй роботі — це підлітки, і не тільки хлопчики, а й дівчатка".

Пише вчителька з Чернігівської області:

"Навчаю третє покоління малюків. І з кожним роком переживаю все більше прикрощів: дивлюсь на 13—14-річних хлопчиків і дівчаток, колишніх вихованців, і в серце закрадається сумнів: невже все те добре, людяне, що так дбайливо закладаєш в дитячу душу, зникає назавжди? Що стається з людиною між 11 і 13—14 роками? Куди дивається все добре і де береться лихе?"

Скаржиться пенсіонерка з Перми:

"Як у нас було гарно біля хат. Ми, старші люди, посадили бузок, троянди, різні квіти. І кривдно те, що ми, було, копаємо, а молоді хлопці, дівчата переступають через наші заступи і нас же ображають, замість того, щоб допомогти. Потім вони зривали наші квіти, доки не знищили все. Збираються групами: карти, вино, сигарети — більше їх ніщо не цікавить".

Зі смутком оповідає мати з Оріхово-Зуєва:

"Наші діти тепер не знають, чого хочуть, на них знаходить нудота, але працювати лінєві. Про них говорить сам вигляд: безвольний, розгублений погляд, неохайна зачіска, недбалі рухи, напівблатна мова і лайка".

Не запашними квітами ростуть діти і в Америці, і в інших краї-

нах світу. У пресі можна бачити знімки закривавлених облич вчителів від нападу учнів, ганебні сцени грабунку перехожих на вулиці молодими злочинцями. Можна бачити молоді руки в на-ручниках, зіпсує молоде життя заслуженим вироком правосуддя.

Контраст між сподіваннями і дійсністю поставив усіх перед питаннями: Звідки приходить лихе? Де причина нестерпної поведінки молодого покоління?

Одна з відповідей закінчується таким висновком: "Ми щось пропустили у вихованні наших дітей, нашої молоді!"

А що саме?

Загадка тут у тому духовному світі, який батьки приготували для дітей. А він, світ цей, як відчуває молодь, впливає на неї руйнуюче:

"Дорога редакціє! Звертаються до тебе випускники місцевої школи. Допоможи розібратися в питанні: "Чи є на світі правда?" Боляче писати, але в свої вісімнадцять років ми вже не віримо в неї".

Правда. Діти загублюються, бо не бачать у своєму відступному оточенні правди. Зубожіння батьків на правду взагалі, а правду Божу зокрема, позбавляє дітей орієнтира у взаєминах свого оточення. Зневага авторитету Божого відбивається на авторитеті батьків та інших необхідних авторитетах. Без найвищої Ідеї, дешева людська ідейність обезцінює життя, принижує гідність людини і кидає її в лабета низьких пожадливістей. "Будем їсти та пити, бо ми взавтра вмрем!"

— стає тоді девізом. Бажаючи бачити добро своїх дітей, батьки в той же час служать причиною його руйни.

У записках Старого Заповіту є таке попередження: "... Карає провину батьків на дітях, і на дітях дітей, і на третіх, і на четвертих поколіннях" (Вих. 34:7). Суть такого правопорядку зовсім не в тому, нібито над нами постійно тяжить грізна рука Бога. Людина, як уже зазначувалось, носить у собі закон спадковости, і від неї самої залежить, що вона передасть своєму поколінню.

Чисте і праведне життя батьків освячує впливає і на дітей. Відступне і грішне життя батьків, навпаки, передається нещастям для багатьох їхніх поколінь. Наприклад, якщо батько, опускаючись морально, став п'яницею, то безвинний син отримує в спадщину батькове зло. Якщо мати схилила з правильної дороги, то цей дефект може стати згубним і для її дочки. Кожна риса батьківського характеру і поведінки може стати рисою і поведінкою дітей. Як написано в Євангелії: "Так ото родить добрі плоди кожне дерево добре, а дерево зле плоди родить лихі" (Матв. 7:17). У дітях завжди видно їхніх батьків. Народна мудрість каже: "Покажи мені твоїх дітей, і я скажу тобі — хто ти".

У книжці проф. Ю. Филипченка "Що таке євгеніка" наведено приклад долі нащадків однієї власниці притону в Англії, до того ж гіркої п'яниці: "За 75 років кількість її нащадків, цебто дітей, онуків і правнуків, досягла 800

осіб. Але що ж: щонайменше 700 із них були раз чи й більше покарані судом (очевидно за різні злочини), 37 було засуджено на смерть, 342 були п'яницями і 127 — пов'язаними".

Надто тяжка розплата за схильність до зла, уже тут, на землі.

Наостанку, відступника знайде відплата у вічності.

Земне життя — це ще не все. Існує ще потойбічне життя. Наші діла та їхні наслідки супроводитимуть нас аж туди. І якщо відступника не знайде його відплата тут, то знайде у вічності.

Іноді здається, що дії зла можуть проходити безкарно, що відступного життя не досягає жоден вимір справедливости. Як за нашого часу, розгул сваволі, терору, насильства, політичної і духовної інквізиції, аморальности ніби узаконились, ніби ніколи не притягнені будуть до відповідальности. Але так не може і не буде завжди. Прояв Божого довготерпіння не означає відміни Божого правосуддя. Якщо не в цьому світі, то в майбутньому всі відступні і злочинні сили, вкриті ганьбою своїх відступних і злих справ, стануть перед Найвищим Суддею, щоб вислухати Його справедливий вирок, як написано: "Бо то справедливе в Бога — віддати утиском тим, хто вас утискає, а вам, хто утиски терпить, відпочинок із нами, коли з'явиться з неба Господь Ісус з ангелами сили Своєї, — в огні полум'яному, що даватиме помсту на тих, хто Бога не знає, і не слухає Євангелії Господа нашого Ісуса.

Вони кару приймуть, — вічну погибель від лица Господнього та від слави потуги Його" (2 Сол. 1:6-9).

Доки ще між людиною й останнім вироком стоїть довготерпіння Боже, реабілітація сучасного світу можлива і необхідна. Полягає

вона у відшуканні Бога, а через Нього у спасінні від дії закону відплати: "Христос відкупив нас від прокляття закону" (Гал. 3:13). Цього досить, щоб уздоровити наш час і наше особисте життя.

І. Беркута

ГОСПОДНІЙ САД

Один господар-пан мав сад,
В нім був чудовий виноград.
Цей виноградник був без краю
Розкішний. Мав він вигляд раю.

Щораз господар в сад приходив
І гарні овочі знаходив.
Одне лиш дерево стояло,
Що зовсім овочу не мало.

То ж думає господар, ходить:
Чому це дерево не родить,
Як інші? Має досить місця...
Поглянув ще раз, — одне листя.

Рішив наказ господар дати,
Щоб це вже дерево зрубати,
Три роки овочу не має,
Хай дармо місця не займає.

Та садівник почав просити,
Щоб хоч на рік ще залишити: —
Обложим гноєм, обкопаєм,
Як не зародить, — то зрубась.

На це господар погодився,
І рік ще дереву лишився,
Щоб зародить в наступнім літі,
Аби господар міг радіти.

Це дерево, то ось — ми з вами,
Багаті всякими дарами,
Що Бог щодня нам посилає.
Від нас Він овочу чекає.

Господар той, то — Бог всевіту,
Що любить нас по заповіту,
А садівник, що захищає, —
Христос — Син Божий, що спасає.

Його хто вірою приймає,
Той радість і спасіння має,
Йому з небес дощ ласки росить,
Господь дає йому, що просить, —
Він рясні овочі приносить!

Адам Штурма

Володимир Домашовець

УНІКАЛЬНІ ЧУДА ІСУСА

12.

Історія християнства свідчить про те, що не лише окремі люди, але цілі деномінації, а зокрема їхні провідники виявляли особливі претензії на вживання надприродної спроможності для чинення чуд, на спеціальну духовну силу слова, на перемогу над демонами, на спеціальні пророцтва, на нічні видива-снн, або навіть на дар неземних ангельських мов. З Біблії ми вже докладно бачили, що прилюдні надприродні евіденційні ознаки, знамена та чудра не були вже більше потрібні після завершення канону Нового Заповіту. Господь приготоу-

вав іоставив для нас незмінне Своє слово, тому всякі претензії на дальше виявлення надприродних евіденцій не було по волі Божій, а мало за свою мету обманювати людей для використання їх на власну користь, або були вони виявом незнання Писання і марновірства.

Номінальні або державні церкви протягом багатьох сторіч свого існування виявляли саме таку помилку. На Заході були знані численні статуї, що їм духовенство приписувало чудотворність. Майже у кожній країні було їх декілька в різних місцях. Туди

люди їхали з своїми недугами, туди возили своїх калік, туди масово йшли на прощі в надії, що вони побачать, як станеться якесь нове чудо уздоровлення.

Те саме було на Сході, з тією різницею, що це не були статуї, а образи, яким приписували чудотворні дії. Подекуди і на Заході вживалися образи, а не раз зустрічалися і на Сході статуї, але це були рідкі винятки.

У більшості випадків чудра, про які говорили, були легендарні, нестверджені історично, а в додатку цілком небіблійні в характері. З розвитком фотографії, кінематографії та запису подій на магнітофонну стрічку про ті чудра перестали говорити, бо кожна фазу такого записаного чудра можна докладно проаналізувати й переконатися, що справді нічого особливого не сталося — чудра не було. Розповіді про ті минулі чудра аж ніяк не мали етичної схожості на чудра, які записані в Біблії. Для прикладу, в Біблії читаємо про пророка Єлісея, оточеного ворожим військом сирійців у м. Дотані, які хочуть його схопити й привести до свого царя в Дамаску. Він надприродним чудом ударив їх сліпотою і запровадив у столицю Ізраїлю, в Самарію, де знову чудом він відкрив їхні очі й попросив ізраїльського царя прийняти їх гостинною, а потім відпустити до їхнього царя в Сирії.

Не так діється під час облоги Почаївського монастиря турками й татарами. Тут, претендуючи на надприродне чудотворне з'явлення Марії, легендарний Почаївсь-

кий Кант описує перемогу над ворожими силами такими словами: "Ой вийшла, вийшла, Божая мати, На хресті вона стала.. Кулі вертала, турків вбивала, — Монастир врятувала". З наведених слів бачимо, яка велика етична розбіжність між легендою, а справжнім біблійним чудом. Коли б з'явлена Марія наворачнула бусурменів турків і відпустила їх правдивими християнами в їхню країну, — це було б чудо, яке мало б духовну печатку біблійного характеру. В Євангелії читаємо, коли Христові учні просили дозволу скинути вогонь з неба на неприхильно наставлених до них самарян, то Христос відповів їм: "Ви не знаєте, якого ви духа. Бо Син Людський прийшов не губити людські душі, а спасати!" (Мт. 9:55-56). Якже ж тоді милосердна мати Ісуса, Марія, через котру, за наукою духовенства, людям потрібно вмоляти ласки в Господа, могла вбивати турків? Чудом вона могла захистити монастир і, якщо не зробити ворогів християнами, то принаймні відпустити їх посоромленими, нездатними до боротьби. З таких і подібних їм чуд, які вигадувалися для людей, бачимо, як далеко від правдивого християнського духа й етики були всі ті претензії на чудо.

Звичайно, державні церкви мусили перед народом підносити свій престиж претензіями на зв'язок з надприродним, зокрема в ті часи, коли не лише духовність, але й моральність духовенства спадали до найнижчого рівня. Окрім чудотворних статуй та

ікон були знані ще “святі місця”, “святі моці”, “святі гроби”, “святі печери” тощо, де також нібито відбувалися особливі чуда.

В останніх часах, наслідком викриття чисельних фальшивок надприродних евіденцій, державні церкви понесли дуже велику поразку. Пропаганда притихла й припинилась діяльність щодо спроб чинення чуд. Католицька церква навіть детронізувала чимало своїх “святих”, які нібито мали чудотворні здібності й у цей спосіб чинили добро для людей.

Так обездолений народ ходив з одного святого місця до другого в пошуках правди з фанатичною вірою, що десь побачить силу дії надприродного на природне, не знаючи й не розуміючи тієї основної правди, що настав час Божої ласки, коли Він спасає кожного грішника через проповідь Христової Євангелії і через віру в Ісуса Христа, як Спасителя від гріха й від вічної загибелі, а не через прилюдні евіденційні ознаки надприродної дії — чуда. Тому сліпі верталися сліпими, криві — кривими, хворі — хворими, каліки — каліками, без спасіння своїх душ і без певности на вічне життя.

Але ту “чудотворну” діяльність в нашому сторіччі підхопив так званий “харизматичний рух”, який поширив свої претензії на дію надприродної сили від чуд, до пророкування, перемоги над демонами, посідання особливої духовної сили, а зокрема передавання духовної сили покладанням рук, а навіть до “ангельських мов” або глосолалії. Усі ті пре-

тензії до надприродних ознак, знамен і сил серед харизматиків мають одну важливу мету: доказати людям, що Бог є з ними і признається тільки до них у надприродних евіденціях. Психологічним фактом є те, що під час витворення масового емоціонального збудження багато захоплених людей можуть у своїй уяві побачити все те, що їм скажуть, чого справді нема. На жаль, кожне фальшування і підробка надприродних евіденцій спричиняється до ще більшого ширення відступництва і безвір'я.

Правдивий релігійний рух завжди відзначається святим, праведним життям його членів, які можуть бути такими тільки після найбільшого надприродного чуда — новонародження, саме те для правдивих членів Христової Церкви є найосновніше (Ів. 3:3, 5, 7).

Для впливу на необізнаних і простодушних людей відносно чуд найкраще надаються сучасним “чудотворцям” психосоматичні недуги, які можна лікувати сугестією або гіпнозом. Хоч лікування такі можуть мати до певної міри успіх, проте для них немає найменшої потреби надприродної сили, бо такі самі “чуда” uzдоровлювання в світі чинять люди, які навіть не вірять у Бога. Є чимало недуг тіла, спричинених невідповідним душевним станом протягом якогось часу. Повернення такого стану душі в позитивному напрямку допомагає на піднесення стану здоров'я тіла, на нормалізацію життя. Буває і навпаки, що невідповідна їжа, вживання отруйних напит-

ків, наркотиків не лише пошкоджує мозок, але й викликає душевні недуги.

З того огляду доказування присутності Бога претензіями на такі чуда, звичайно, залишаються на дуже низькому й примітивному рівні. Такі чуда є дуже часто цілком недоречні, а що найгірше — фальшиві. Спроби чинення чуд вищого рівня — uzдоровлення важких недуг, каліцтв, хронічних хвороб тощо закінчуються цілковитими невдачами, бо насправді Бог не може признатися до жодного фальшування релігії й обманювання людей, коли Він хоче, щоб люди спасалися не через чинення чуд, але через проповідь Христової Євангелії.

Христос передчасно перестерігав віруючих останніх віків про це такими словами: “Бо поставнуть Христи неправдиві, й неправдиві пророки, і будуть чинити великі ознаки та чуда, що звели б, коли б можна, і вибраних. Оце Я вам наперед сказав!” (Мт. 24:24-25).

У цьому відношенні також перестерігали віруючих апостоли: “А між людом були й неправдиві пророки, як і будуть між вами вчителі неправдиві, що впровадять згубні ереси, відречуться від Владики, що викупив їх, і стягнуть на себе скору погибель. І багато-хто підуть за пожадливістю їхньою, а через них дорога правдива зневажиться” (2 Пет. 2:1-2).

Христос просто і конкретно вказав на той дуже важливий факт, що не все, що люди чинять в ім'я Господнє, має Його підтримку та печатку Святого Духа:

“Багато-хто скажуть Мені того дня: “Господи, Господи, хіба ми не ім'ям Твоїм пророкували, хіба не ім'ям Твоїм демонів ми виганяли, або не ім'ям Твоїм чуда великі творили?” І їм оголошу Я тоді: “Я ніколи не знав вас. Відійдіть від Мене, хто чинить беззаконня!” (Мт. 7:22-23). Ті слова відносяться в особливій мірі до всіх, які не вживають Слова Божого для ширення Царства Божого в серцях людей, але вживають позабіблійних евіденцій у фальшивім пророкуванні, в неправдивім виганянні злих духів і в обманюванні людей недійсними чудами. І все те вони чинять в ім'я Христа, аби прославити себе й зібрати якнайбільше грошей від людей. Вони справді є наявними розсадниками модерного беззаконства, бо й самі, за словами Христа, чинять беззаконня й не впокоряються науці Слова Божого — Біблії.

Відкидаючи, за наукою Біблії, потребу чуд для евіденції існування надприродного та його дії на природне перед масами людей для зродження віри в їхніх серцях і для ширення Христового Царства на землі, ми не відкидаємо того факту, що великоласкавий Бог у Своїй превеликій доброті виявляє Свою особливу любов до окремих віруючих, а навіть до груп Його дітей, у відповідь на їхні особисті чи спільні молитви. Не раз Господь уволює палкі прохання Своїх вірних, а не раз велить їм нести свого важкого хреста недуги, каліцтва чи ув'язнення, або навіть мученичої смерті. Тоді Він їм каже: “До-

сильно тебе Моя ласка, бо сила Моя здійснюється у немочі!" (1 Кор. 12:9).

Поки ми на землі, де панує гріх, будемо переживати горе, біль і страждання. Але прийде славний день відкуплення й оновлення землі, а тоді на новій землі людям "Бог кожен сльозу з очей їхніх зітре, і не буде вже смерті; ані смутку, ані крику, ані болу вже не буде, бо перше минулося!" (Об. 21:4).

Ісус Христос дуже сильно підкреслив необхідність віри в слово засвідчення про Нього, як це ми бачимо з слів, сказаних до Хомі: "Тому ввірував ти, що побачив Мене? Блаженні, що не бачили й увірували!" (Ів. 20:29).

Дальші слова, написані за натхненням Святого Духа, вказують на важливість віри в те, що "написано": "Багато ж і інших ознак учинив був Ісус у присутності учнів Своїх, що в книзі оцій не записані. Це ж написано, щоб ви ввірували, що Ісус є Христос, Божий Син, і щоб, віруючи, життя мали в ім'я Його!" (Ів. 20:30-31).

Чи повірили ви в Євангелію і чи прийняли ви Ісуса Христа своїм Спасителем і Господом? Христос сказав: "Збулися часи, — і Боже Царство наблизилось. Покайтесь і віруйте в Євангелію!" (Мк. 1:15).

(Далі буде)

КРОКИ НАШОГО ЧАСУ

ІСЛАМ, ВІДРОДЖЕННЯ ЧИ ЗАБУРЕННЯ?

Події, що розігралися по цілому світу в останніх місяцях минулого року, не звертали на себе такої уваги, як ті, що відбулися в Ірані. Як відомо, в південно-східній Азії, після закінчення війни в Камбоджі та В'єтнамі, мільйони людських істот гинуть голодною смертю. Проте це потрясіння світом стало затемнене новими подіями, які виникли в Ірані.

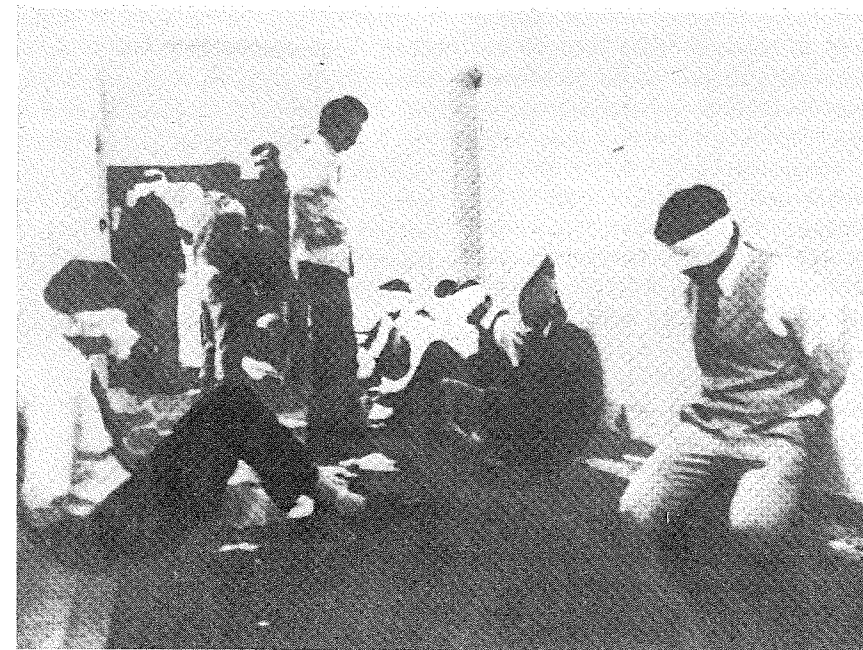
Іран, або в античних часах Мідо-Персія, країна т. зв. солоних степів, де клімат та земля для життя досить суворі. Країна ця розташована в південно-західній Азії, між СРСР і Каспійським морем з півночі, Афганістаном і Пакистаном на сході, Перською затокою на півдні, а на

заході Іраком і Туреччиною. Площа цієї країни займає 1 621 866 кв. км. з населенням близько 37 мільйонів. Столицею Ірану є Тегеран. Кілька провінціальних важливіших міст: Табріз, Ісфахан, Мешед та інші. Історичний розвиток бере свої початки від 3000 р. перед Христом, з двох головних племінних народів — мідян і персів. Головними етнічними групами населення цієї країни становлять: іранці, курди, турки, вірмени та араби. За своєю релігійною приналежністю 98% населення мусульмани. 4-го листопада 1979 року фанатична група студентів Тегеранського університету напала на американське посольство, сплюн-

друвала приміщення, а майже всю його обслугу захопила, як закладників. Багато цей інцидент може видаватись загадкою. Але приглядаючись до руху мусульманських народів, справа аж так дивною справді не є. Саме запровадження демократичного устрою, що розпочалося в 1935 році, коли допущено впливи західного модерністичного світу в Ірані, сприймалося з великим несмаком. Проти

змушений залишити Іран. Але після трьох днів перебування в Італії прихильники, т. зв. роялісти, шахові допомогли йому вернутись і засісти на трон. 26 вересня 1967 р. шах коронував себе, проklamуючи королем над королями.

У цьому короткому уривку нашого стислого наświetлення історичних пертурбацій Ірану потрібно прилучити окремі застереження, що крім політично-еконо-

Американські закладники в Ірані.

чних впливів у 1951 р. виступив Мохамед Мосадик, як провідник націоналістичної фракції т. зв. Національного фронту, якому вдалося націоналізувати Англо-Іранські компанії нафтових джерел, викликаючи цим зірвання дипломатичних зв'язків між Іраном і Великобританією (22. IX. 1952). У 1953 р. дійшло до того, що відомий шах Реза Пехлеві, через загрозливі обставини, вперше був

мічних проблем, неабияку роль відігравали релігійні суперечні проблеми. Як відомо, між роялістами, так як і екстремістами Нац. фронту, вони були досить сильні. Шах Реза Пехлеві, на нашу думку, замало був обережний, допускаючи до раптових традиційних та соціальних змін у середовищі досить глибококорінного ісламу, до того ж невідповідними методами й недемократичними способа-

ми. Також, як бачимо, його необережність була занадто великою у справах, так би мовити, соціально-етичних, не тільки у вияві емансипації жіноцтва, але й впровадження деморалізуючих устаткування, які дають початки для корупції суспільства.

Не входячи в глибші детальності цієї нації, її стабільність, яка виявила свої варіації, також потрібно додатково зауважити, що в Ірані, так як і в інших країнах південно-західної Азії та північної Африки, в останній декаді нашого століття виникло значне пожвавлення релігійно-ісламського руху, який так нишком розпочав просякати навіть у маси західного модерністичного світу. Іслам, чи магометанство, свого часу був дуже бурхливий, і давався досить взнаки південно-східній, а навіть і східній Європі. Він протягом цілих століть турбував християнські народи, аж до часу, коли, символічно кажучи, з великими труднощами зламано роги, що вплинуло на його приборкання. Але дочекавшись принагідного часу, як тепер доводять факти, цей, так би мовити, сплячий велетень починає прокидатись, щоб розпочати і виконати в історії своє діло.

А що воно так, спробуємо вяснити для наших читачів у коротких фактах.

“Мусульмани вертаються, — пише Ловерінг у журналі “Африка тепер”, за липень-серпень 1977 р. — Європа знову під загрозою. У недавніх роках напад повторився. Він є менш драматичний, але більш успішний. Фактично, так успішний, що іслам тепер є другою в своїй мірі релігією в Європі і це зауважується всюди.

У Лондоні, в славному Редженс парку шестимільйонна мечеть на 2 800 місць для вірних викінчується. Два мільйони витрачено на перший ісламський фестиваль у 1976 році в Англії. Цей фестиваль

фінансований був багатими на нафту ісламськими країнами, і викликав у англійців враження, що іслам починає діяти.

Говорячи в справі цього фестивалю, єпископ англійської церкви заявив: “Іслам є тепер справді посадженим на ґрунті Великобританії, яка стала однією з центрів ісламського розвитку, з-понад 300 мечетями та одномільйонним ісламським населенням”.

Приблизно 8 700 000 ісламців нараховують у Західній Європі (що ж до всієї Європи, припускають, знаходиться близько 25 мільйонів). Іслам досягає навіть аж до самого серця римського католицизму. Вперше в історії у Римі буде мечеть. Управа міста відпустила 30 000 кв. футів землі для цієї споруди, яка коштуватиме до 20 000 000 дол., і буде конкуренткою базилики св. Петра.

Бельгійський парламент у 1973 р. прийняв іслам, як релігію, офіційно, включено з навчанням у школах. Це саме зробила Австрія. Ісламські центри в інших країнах Європи заплановані Ісламським Секретаріатом в Єдлаг (Сауд. Арабія), де координуються арабські організації по цілому світу та звідки йде натиск щодо цієї справи.

Ісламські впливи досягли ЗСА і Канади, де нараховується до одного мільйона мусульман та 84 мечеті. У Нью-Йорку живе приблизно 120 000 мусульман, а Асоціація Студентів має 117 відділів у ЗСА і 16 у Канаді. Детройт, Лос-Анджелес, Чикаго і Торонто мають рівно кожне до 50 000 мусульманського населення”. З іншого джерела довідуємося, що в самому столичному місті Вашингтоні (Дж. С. Віткомб, “Від Соломона до виселення”) побудовано мечеть, що займає 30 000 кв. футів землі.

Застановлюючись над цією так поважною ділемою нашого часу, що повстає

у світі, та ефективність її на християнський світ, мимоволі приходиться на думку місце з книги прор. Даниїла 8:16-20: “І почув я між берегами Улаю людський голос, що кликнув і сказав. “Гавриїле, вясни йому це видіння!” І він прийшов туди, де я стояв, а коли він прийшов, я настрашився й упав на обличчя своє. І сказав він мені: “Зрозумій, сину людський, бо на час кінця це видіння!” А коли він говорив зі мною, я зомлів, і припав своїм обличчям до землі, але він діткнувся до мене, і поставив мене на моєму місці, та й сказав: “Ось я об'являю тобі, що буде в кінці гніву, бо на кінець призначеного часу це видіння. Той козел, якого ти бачив, що мав ті два роги, це царі мідян та персів”. Далше, в цій пророчій книзі Даниїла висвітлюється характер головніших поведень суспільства, яке з себе видає національних провідників, що можуть вести до культурного прогресу, або до диктатури та деспотизму. Якраз про це говориться у вірші 23 цієї самої голови: “А в кінці їхнього царства, коли покінчать своє ті грішники, повстане цар нахабний та вправний у підступах”. А про турків, що належать до складу мідо-перських народів, історик Г. Лапрент каже: “Потрібно розуміти те, що турки є народом більш виконавчим та імітативним, ніж творчим. Його роль є сприймати та ширити винаходи інших націй; були думки арабів, думки іранців, думки китайців адаптовані та пропаговані. Без них у широкій Азії жодна з цих думок, — ні іранська, ні китайська, ні арабська не перейшли б політичних кордонів. Чужинецькі філософії стали викорінені, або краще змішані брутальною геніальністю войовничого темпераменту турків”.

Без потреби вказування пальцем ми бачимо, де ця справжня дійсність сьогодні знаходиться. Справді, за словами

пророка Даниїла правда нині є кинена на землю. Діла беззаконня виконуються, а ті, що виконують їх, мають успіх. Правила етики, справжньої моралі й людського сумління втратили свою силу, а людяність з сердець зникла геть. На світовій арені виділились два табори людства, що знаходяться у протилежних формах ідеологій. Одна — атеїстично-матеріалістична, друга — юдео-християнська. Між цими контрастними таборами йде ідеологічне тертя, яке постійно посилюється. У процесі цих ідеологічних конфліктів, як звичайно, виникають своєрідні комплікації, і якраз ці комплікації виникли в таборі західного християнського світогляду. Як бачимо, ці комплікації виникли не так внаслідок впливу ворожих матеріалістично - безбожницьких сил, як через своєрідне духовне послаблення та духовне недбальство номінального християнства, яке не здобулось на свій прогрес, джерелом якого є Святий Закон Божий, Біблія. Відомий швейцарський християнський філософ і викладач Д-р А. Шеффер у своїй книжці “Бог, що є там”, називає теперішнє християнство історичним мертвим християнством, яке хоч ще й живе, але на ньому вже є печатка смерті. І дійсно, беручи загально, номінальні церкви, що нараховують мільйони вірних, так як і те християнство, що наосліп пустилось у різного роду лібералістичну темінь, стало разом лиш релігійною прозорою желатиною, в якій нема вже жодної відповідности супроти світськості, бо й воно саме в собі є світскість. Ті, що ще високо носяться у формалістичних забарвленнях і пробують впливати на світ, представляючи собою релігійно-духовну потугу й удають, що це є єдине забороло против лиха, без справжнього духовного життя обманюють самі себе й тих, які уважають це за істину. Так само й ті, що уявляють,

ніби шляхом взаємного екуменістичного співіснування з невірством зможуть щось корисного дати для світового сучасного суспільства, також обманюють самі себе й тих всіх, що їм потурають. Ті, що відкидають авторитет Закону Божого й будують життя на своїх ілюзіях, без Святих Доктрин Біблії, хоч і як міцно об'єдналися із світом гріха, втратили своє значення. Вони і їхні діла стануть історичним соромом людства навіки. А це ті головні причини, які існують у загальному християнстві. Звідси зовнішня духовна криза, відступництво, духовна деградація, життя в байдужості до Бога. У сучасному безбожництві є дві цілі: знищити Ізраїля і знищити християнство.

Безбожництво досить вправно своїми способами й засобами спромоглося і на те, щоб мобілізувати маси ісламського світу, що так видно чітко у Святому Письмі та в історичних давніх і теперішніх часах. Тому для народу ізраїльського і для справжніх християн є єдина опора, фундамент сили й спасіння від різних підступів, що загрожують існуванню, обопільно в правді Божій зблизитися та стати на суспільній основі, якою є Слово Боже, Біблія. Від віків на ґрунті цієї дорожочності справжні християни стоять, борються і, у світлі Христової правди, перемагають зло.

М. Ступницький

Люди незвичайної долі

НОСТРАДАМУС

14 грудня 1503 року в французькому місті Сан-Ремі у родині Якова Нострадамуса та його дружини Рене народився син Мішель.

Ім'я Мішеля Нострадамуса ввійшло до історії не тому, що він став видатним лікарем Франції, а тому, що з феноменальною докладністю передбачив усі найголовніші події світової історії, які збулися до нашого часу, а також наступні світові катаклізми за 3500 років від дня своєї смерті.

У шкільні роки Нострадамус захоплювався математикою і медичними науками, а також виявив свої великі здібності у вивченні філософської науки тих часів. Цікавився він і богословськими науками, але найбільше присвятився медицині та астрономії. За свідцтвом його сучасни-

ків, Нострадамус був найосвіченішою людиною свого часу.

Уже в 1527 році він написав наукову працю "Порадник для успішного лікування чуми", закінчивши до того часу університет в Монпельє й отримавши звання лікаря.

Популярність його, як досвідченого лікаря, поширилася так швидко, що до 1530 року він став знаним по всій Франції, яка страждала в ті роки від епідемії чуми, і завдяки його методам лікування епідемію було зупинено.

Та працюючи лікарем, він продовжував поглиблювати свої знання по астрономії, а паралельно й астрології.

Написав він свої передбачення, які видав у 1555 році в Ліоні під загальною назвою "Центурії". Всі центурії він по-

ділив на дванадцять, і в кожній з них зобразив картину світових подій, починаючи від свого найближчого майбутнього і доводячи їх аж до кінця четвертого тисячоліття нашої ери.

Власну смерть Нострадамус передбачив так само точно — 2 липня 1566 року.

Одна частина його сучасників вважала його з надприродною обдарованістю, бачачи, як збуваються передречені ним події тих років, а інша частина називала його шарлатаном, коли читала його передбачення про "підводні кораблі" (очевидно, сучасні підводні човни), про радіо, про атомну бомбу, яку він передбачив у вигляді "грибоподібного полум'я", знищуючого людей, що вмирають від "невеличких болячок", про те, що прогрес медицини до 3970 року перемаже всі хвороби і людство наблизиться до безсмертя...

Свої передбачення Нострадамус дуже тактично зодягав у форму алегорій, приховуючи під ними справжні імена майбутніх осіб та назви місць подій. Так, З'єднані Стейти Америки (про які ніхто в 1555 році не мав найменшої уяви) Нострадамус називає (за поясненням д-ра Н. Центуріо) "Великий Нептун", Гітлера називає "Коричневий безумець" чи "фюрер арійців", а Мусоліні просто іменує "дуче"!

Передбачив Нострадамус і Другу світову війну, записавши: — Багато вояків і провідників зі сходу і заходу зударяться від 1940 до 1944 року; кров пливе, слюзи ллються, а результату нема. Все

ведуть суперечки, приготування. Місями будуть битви; з неба будуть падати великі вогні (очевидно, бомби).

Передбачив він і появу більшовизму в 1917 році, коли говорить у першій центурії, вірші 14: — Чути пісні, шуми і благання серед слов'янського народу, коли князів та аристократів кидають до в'язниць, а народ слухає нерозумних і приймає їхні слова за божественні відкриття... — Так само називає "генералісиму-са" чи "вождя Вірменії" (очевидно, Грузії), а більшовиків називає "червоною партією". Володінню більшовиків Нострадамус передбачає кінець після 73 років їхньої влади в Росії, і кінець цей має прийти від зудару з силами Заходу під проводом Америки.

Жовта небезпека, цебто нашестя об'єднаних народів Азії на Європу розпочнеться в 1992 році. Війна протягнеться три роки. Біля Чорного моря азіати поставлять бази таємних, незнаних гармат, і майже все в Європі запалає, — лише Нострадамус. — До Франції азіати дійдуть у 1996 році, і лютуватиме голод та чума. Америка вступить у війну 24 березня 1998 року, і найперше потопить ескадри, а бази азіатів спопелить невідомим вогнем.

Схоже до біблійного передбачення Нострадамуса і про кінець світу: — Далека планета стане наблизитися до землі, викликаючи безперервні дощі і часом обсіпаючи землю дрібними вогняними іскрами. Через втрату рівноваги земної осі, океани заллють суходоли і людство загине.

Якби все те, що блищить, було золото, — золото коштувало б набагато дешевше.

Геній полягає в умінні відрізнити важке від неможливого.

У житті, як у поїзді: твердих місць більше, ніж м'яких.

КНИЖКА ТЕМНОЇ ВІЗІЇ І ЯСНОЇ НАДІЇ

На книжковий ринок надійшла тількищо заходом Видавництва "Дорога Правди" (Торонто—Філадельфія, 1979) чергова книжка, на цей раз небуденна своєю темою з темною візією недалекого майбутнього, пера І. Кмети-Ічнянського, що й має відповідний до свого змісту заголовок "Рік двотисячний..." та підзаголовок "Поєма про майбутнє..."

Саме ім'я і прізвище Івана Кмети-Ічнянського гарантує, що "Рік двотисячний..." — оригінальна і мистецька поява. Автор, син степової України, що в 1929 році прибув до Канади та звідси швидко переїхав до ЗСА і тепер з родиною живе у Філадельфії, є не тільки видатним журналістом, редактором, євангельським пастором і проповідником, але й одним з кращих поетів нашої спільноти у вільному світі. За ним чотири вдатні збірки, дві видані у Вінніпезі ("Ліра емігранта" та "Чаша золота") і дві у Філадельфії ("Крила над морем" і "Заграви вечірні"), крім того дві виїшли були в Україні, заки наш автор приїхав на цей континент, рівно 50 років тому.

Всі твори І. Кмети-Ічнянського роблять на читача сильне враження своїм поетичним словом, яким поет орудує майстерно, та

зокрема своїм глибоким змістом, що затримує читача і заставляє його задуматись. Теж і "Рік двотисячний" має ті самі прикмети: Білий вірш цієї поеми приковує того, хто любить українську мову, тема — нуклеарна катастрофа-війна, що майже опустошує землю, але залишає на далекій канадській півночі випадково попалого туди в час війни українця-самотника, його пустельне життя в нетрі і після десятих літ несподіваний рятунок літунами з нової, повоевної вже генерації, серед яких наш схимник знаходить знайомих та, вернувшись між людей, навіть свого внука і надівсе нових людей з психікою взаємної любови і нової надії, — ця тема проведена у книжці так по-мистецьки, як це міг зробити тільки поет з Божої ласки, зі справжнім відчуттям краси слова та технічно вправною рукою доброго літератора.

Хоч книжечка має всього 32 сторінки й обкладинку з рисунком В. Копаня, — вона велика поетичною формою і глибоким змістом. Це нова й цінна позиція в ділянці нашої поезії, зокрема позитивної і творчої змістом.

А. Курдидик

"Америка"—Філадельфія.

Відзначаючи недоліки в роботі, через скромність він нічого не говорив про себе.

Резолюція часто подібна до покійника, її виносять і забувають.

С В І Т   Н А В К О Л О   Н А С

ЦУНАМІ

Японським словом "цунамі", що ввійшло в усі мови світу, називають гігантські припливні хвилі. Цунамі виникають у морях і океанах, коли епіцентр землетрусу міститься під дном океану. Тоді майже миттєво змінюється підводний рельєф і народжується величезна хвиля. Далеко від берегів цунамі не страшні: вони пологі, мають довжину від 100 до 300 кілометрів і не завдають шкоди суднам. Наближаючись до берега, цунамі стають страшеною силою. Швидкість хвилі зменшується, вона деформується — перетворюється на водяну стіну заввишки до тридцяти метрів. Вал має величезну руйнівну силу. Звичайно, перед початком дії цунамі океан відступає од берегів. Морське дно оголюється на сотні метрів, а іноді й на кілометри. Звичайний нестихаючий шум прибою змінюється напруженою тишею. Минає кілька хвилин, і розлючений океан, наче ставши дибки, кидається на сушу...

За 2500-літню історію пам'ять людства зберігає понад 350 випадків цунамі. Найбільші з них виникли у Тихому океані при сильних землетрусах в районі Алеутської, Куріло-Камчатської, Японської, Філіппінської, Атакамської та інших глибоководних западин, що оточують океан.

У 1896 році на узбережжя острова Хонсю (Японія) обрушилася водяна стіна заввишки в 30 метрів. Вона зруйнувала 10 тисяч будинків і позбавила життя більш як 27 тисяч чоловік. Під час знаменитого вибуху вулкану Кракатау в

1883 році утворилася надзвичайно могутня серія хвиль цунамі. Пінистий водяний таран заввишки 30–40 метрів протягом кількох хвилин змінив в океан селища з низьких берегів Західної Яви та Південної Суматри.

Особливо запам'яталися цунамі, пов'язані з чилійським землетрусом 21 травня 1960 року. Газети в ті дні рясніли заголовками: "Тисячі загиблих", "Мертві міста і селища". Тихий океан, скипаючи, падав на узбережжя, руйнуючи те, що вистояло проти титанічних підземних поштовхів. Гігантські десятиметрові хвилі знищили такі великі міста, як Вальдівія, Консепсьон, зміли в океан кілька приморських селищ разом з населенням. Потім хвилі, які виникли біля узбережжя Чілі, із швидкістю реактивного літака перетнули Тихий океан. На Гавайських островах водяними валами було вбито 57 чоловік. Обрушившись на східне узбережжя Нової Зеландії, цунамі перекинули кілька суден.

Як же боротися з грізною стихією? Поки що людині вести боротьбу з цунамі важко. Зазнають нашестя хвиль-гігантів передусім країни, розташовані по берегах Тихого океану. В них створені служби, що попереджають про наближення цунамі. Завбачення робляться на підставі даних сейсмографів, які реєструють різні, в тому числі і "підводні" землетруси. "Земні хвилі" — коливання в земній корі — поширюються від центрів землетрусів значно швидше, ніж во-

дяні хвилі. Ця різниця в швидкості і дозволяє передбачати наближення цунамі.

Міжнародне співробітництво учених геофізиків має допомогти в організації регулярних спостережень і старанних досліджень з метою вивчення механізму гігантських хвиль, розробки нових способів прогнозів. Ось чому на ХІІ Асамблеї Міжнародного геодезичного і

геофізичного союзу в Хельсінкі був організований Комітет по цунамі.

...Служба цунамі. Вдень і вночі пости попередження уважно несуть свою вахту. Безперервно чутливі сейсмографи слухають пульс нашої планети. І тількино починається "моретрясіння", люди чують сигнал тривоги: "Увага, цунамі!"

А. П.

ЗВІДУСІЛЬ

• За даними академіка О. Ферсмана, за останні п'ять століть людство вилучило із землі не менш як 50 мільярдів тонн вугілля, два мільярди тонн заліза, 20 мільйонів тонн золота, 20 мільйонів тонн міді. За останні 25—30 років у світі використано стільки сировини, скільки за всю попередню історію людства. З породи, яку людина вилучила із надр землі, вийшла б чимала планета.

• У людини, котра мало рухається, погіршується кровообіг.

• Недавно американська преса додала "загадкових трикутників смерті" додала ще один — ділянку суші в районі пустелі Невада. За свідченням американських органів інформації над "невадським трикутником" сталося вже понад 15 авіакатастроф. Причому деякі літаки "зникли безслідно".

• Сіра куріпка, зачувши небезпеку, розкочує з гнізда яйця на всі боки, щоб потім зібрати їх знову. Таких у гнізді буває до 25.

• Коли б мухам ніщо не перешкоджало розмножуватися, то потомство однієї

пари протягом літа становило б 355 923-200⁶ комах. Коли б вони вишикувалися в пряму лінію одна біля одної, то сягнули б не тільки Сонця, а й далекої планети Уран.

• Співробітники Національного центру по дослідженню атмосфери в Колорадо з допомогою спеціального радіотелескопа вловили дуже слабкі сигнали від зливи. Народжують ці сигнали електрично заряджені під час грози краплі дощу. Наближаючись одна до одної, вони виликають розряд.

• Вельми цікавий звичай вітання у гірських бедуїнів з острова Сокотри. Вони потискують гостеві руку, швидко обертаючи зап'ястя, а потім прикладають руку гостя до свого носа і труться об неї або цілують.

• Славний фізик Генріх Герц (1857-1894) любив у юнацькі роки токарну справу. Через багато років його вчитель-токарь, довідавшись, що Герц став професором, з сумом заявив:

— Шкода, адже з нього вийшов би чудовий токарь!

НОВІ ВИДАННЯ

Г. Добровольський. "Збірник духовних віршів". Накладом видавництва "Сіач Правди", Ашфорд, Конн.

Сторінок — 128. Ціна — 2.50 дол.

Виписувати:

Mr. Jaroslaw Bylen
5529 W. Berenice Ave,
Chicago, Ill. 60641. U. S. A.

Михайло Подворняк. "Брат і сестра". Повість. Сімнадцята книжка автора. Як і попередні, виділяється красою мови, християнською сердечністю та глибоким змістом.

Сторінок — 264. Ціна — 5.00 дол.

Виписувати:

"Doroha Prawdy;
P.O. Box 3, Station D
Toronto, Ont. M6P 3J5 Canada

Платівки християнські

Наспівані в Україні, а також в Америці і Канаді. Великий вибір. Ціна — 6.00 дол. Каталог висилається безплатно.

Пишіть на адресу:

Mr. Jaroslaw Bylen
5529 W. Berenice Ave,
Chicago, Ill. 60641. U. S. A.

Не забудьте

вислати Вашу передплату на журнал "Віра й Наука" на 1980 рік. Річна передплата все ще 6.00 дол.

Подбайте про те, аби він міг завітати до хати і Ваших друзів.

Молимося, аби він приносив читачам бажане Господнє благословення.

Передплату посилайте на адресу скарбника

А. Коцепули:

"Faith and Science"
P.O. Box 1563
Des Plaines, Ill., 60018, U.S.A.